

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 30 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, BALANDIS — APRIL 18, 1986

Nr. 76

Lietuvos ateitis Nr. 7

Laiškas laisvojo pasaulio jaunimui

(Tęsinys)

Ties tuo nesustota, buvo peržengtas lemtingas barjeras — areštuoti kunigai Alfonsas Svarinskas ir Sigitas Tamkevičius. Lietuvos dvasiniai vadai, gyvu pavyzdžiu mums, jaunimui, įkūnijantys riterystės ir šventumo idealus. Jų, kaip Apvaizdos įrankių dėka, Lietuvos Bažnyčia buvo karšta, o ne drungna. Daroma viskas, kad Lietuvių tauta, Bažnyčia liktų be gyvybės, bedvasė, mieganti. Tai naudojamos dvi priemonės: faktų iškreipimas, užliučiavimas gražiais žodžiais ir prievarta bei kerštas (kunigų Šapokos, Mažeikos, Laurinavikos nužudymas, jaunimo terorizavimas). Dar daugiau, per paskutinius kompartijos susirinkimus paskelbiama nauja doktrina: nuo šiol katalikas nebe antrąsias pilietis, nebe negras, bet priešas. Taip piktybiškasis, okupanto primestas ir savųjų išdavių bei trumparegių peninis ateizmas įgauna vis daugiau apokaliptinio žvėries bruožų.

Padėtis yra sunki. Netekome geriausių vadų. Bažnyčios persekiojimas vis stiprėja. Kartu su juo stiprėja ir tautinė priešpajuda. Vis rafinuotesnis darosi kultūrinis genocidas. Nuosekliai ir neatlyžtamai vykdomi Taškento konferencijos nutarimai dėl rusų kalbos itakos stiprinimo Pabaltijėje.

Vytauto Didžiojo jubiliejaus paminėjimas okupanto buvo neleistas ir žlugdomas (net tiltą į Trakų pilį išardė). Maironio jubiliejų taip pat galėjo paminėti tik bažnyčioje. A. Vienuolio jubiliejaus metu buvo padaryta viskas, kad kuo labiau apjuodintų

rašytoją kaip kataliką.

Dariaus ir Girėno transatlantinio skrydžio 50-tosios metinės prie kapo susirinkusiam jaunimui nebuvo leista giedoti, fotografuoti, kai kuriuos net suėmė. Šie metodai, — nutylėjimas, iškreipimas, ar tiesioginė prievarta, naudojama rafinuotai su apskaičiavimu, o jų galutinis tikslas yra sukurti žmogų — mankurtą (kazakų rašytojo Čingiro Aitmatovo terminas) žmogų be istorijos, be atminties, idealų verga.

Čia reiktų pabrėžti, kad skirtingai nuo karinės Rusijos, Lietuvos rusifikacija dabar nėra galutinis tikslas, o tik tarpinis. Galutinis tikslas yra žmogaus nužmoginimas, sielos pavergimas antikristiškam valdžios mechanizmui, kuriam ir tarnauja rusifikacija kaip suvienodinimo veiksnys. Pastaruoju dešimtmėčiu, po „Gulago Archipelago“ pasirodymo mūsų santykis su rusų tauta yra pasikeitęs krikščioniškos artimo meilės kryptimi (Sergejus Kovaliovas, rusų mokslininkas įkalintas už „LKB Kroniką“ ir mes už jį meldžiamės, kaip už savą).

Mes tikime, kad Dievo planuose Lietuvai yra skirta ypatinga vieta. Kodėl tiek laiko vėlavome mūsų krikštui? Kodėl esame jauniausi krikščionys Europoje? Kodėl esame vienintelė katalikiškoji tauta Sovietinėje imperijoje? Kodėl mūsų baltų ainių, buvo gyventa taip toli ir plačiai, o dabar mums beveik neliko vietos? Ką reiškia tas 14 raketinių atominio ginklo aikštė Lietuvos žemėje? Ar tai, kad Lietuva jau pasmerkta?!

(Bus daugiau)

Stalino duktė vėl išvažiuoja

Maskva. — Stalino duktė Svetlana Allilujeva pasakė reporteriams, kad ji gavo valdžios leidimą išvažiuoti dar sykį iš Sovietų Sąjungos. Anksčiau leidimą yra gavusi ir jos duktė Olga Peters, kuri tęs Anglijos mokyklą pradėta mokslo. Allilujeva išgyveno užsieniuose 17 metų ir grįžo 1984 m. Ji tuomet sakėsi pasiilgusi savo vaikų iš ankstyvesnių vedybų. Gyvendama Vakaruose ji kritikavo sovietų sistemą, o grįžusi kritikavo ir Vakarų gyvenimą. Maskvoje kalbama, kad ji pati nežinanti, ko norinti. Jos motina nusizūdė, kada ji buvo 6 metų amžiaus. Trys vedybos baigėsi skyrybomis, vienas mylimasis žuvo. Su savo suaugusiais vaikais ji nesugebėjo palaikyti artimesnių ryšių. Sūnus dr. Iosif Allilujevas gyvena Maskvoje, o duktė Jekaterina, geofizikė, gyvena Kamčatkoje.

Balandžio 16 d. 14 metų Olga Peters sugrįžo Anglijon į Saffron Walden kvakerių mokyklos bendrabutį, 12 mylių nuo Cambridge. Ji verkdamas apsikabino buvusius mokytojus ir klases draugus. Ji pasakė nemaniusi kada nors išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos. Olga yra Stalino anūkė. Jos tėvas, išsiskyręs su motina Svetlana, gyvena Scottsdale, Ariz.

Helsinkio pažadų konferencija

Bernas. — Šveicarijos sostinėje nuo balandžio 2 d. vyksta Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos ekspertų susirinkimas žmogiskųjų ryšių klausimais. Susirinkimas užsitęsė iki balandžio 14 d. Daugiau negu du šimtai delegatų — ekspertų, atstovaujančių visiems Europos kraštams, išskyrus Albaniją ir Jungtinės Amerikos Valstybės bei Kanadai, parengė darbotvarkę balandžio 15 d. taip pat Berne įvyksiančiai Helsinkio baigiamajai akta pasirašiusių valstybių konferencijai žmogiskųjų ryšių klausimais. Konferencijoje bus svarsto-

Libano sostinėje, Tripolyje, bombų apdaužytas namas, kuriame gyveno pulk. Muammar el Khaddafi su šeima.

Teisė — mažųjų tautų ginklas

Londonas. — Užsienio lietuvių spauda ypatingą dėmesį atkreipė į Federacinės Vokietijos Parlamento — Bundestago — nario Johannes Gerster lietuviams pasakytą kalbą, kurioje jis pabrėžė, jog vokiečiai remia pabaltiečių laisvo apsisprendimo teisės reikalavimą. Johannes Gerster buvo pagrindiniu kalbėtoju Lietuvos Nepriklausomybės šventės centriniame minėjime Huettelfelde. Vakarų Vokietijos Bundestago narys visų pirma priminė, kad Lietuva, prieš šešis šimtus metų priimdama krikščionybę, susirišo su Vakarų pasauliu ir tapo neatskiriama jo dalimi. Kaip tik dėl to Europos tautom negali nerūpėti Lietuvos likimas. Europos valstybės ir tautos turi moralinę teisę ir pareigą reikalauti, pažymėjo kalbėtojas, kad Lietuvai ir kitiems Pabaltijo kraštams būtų grąžinta laisvo apsisprendimo teisė, būtų užtikrintos visos kitos pagrindinės tautų ir žmonių laisvės.

ma, kaip yra konkrečiai vykdomi Helsinkio įsipareigojimai, liečiantys laisvą žmonių keliavimą iš vieno krašto į kitą turistiniais ir bet kuriais kitais reikalais, laisvą emigravimą, šeimų susijungimą ir t.t. Pažymėtina, kad užsienio lietuvių politinės organizacijos įteikė šiai konferencijai išsamų memorandumą apie sovietų Lietuvoje vykdomus žmogiskųjų ryšių suvaržymus, kelionių į Lietuvą ir iš Lietuvos, turistų judėjimo laisvę pačioje Lietuvoje, trukdymus iš Lietuvos emigruoti ir šeimoms susijungti, siūstį į Lietuvą ir iš Lietuvos knygas ir t.t.

Rytų-Vakarų konferencija formaliai buvo atidaryta balandžio 15 d. Iki to laiko vyko užkulisinės derybos dėl procedūros. Olandijos delegatas Hans Meesman pripažino korespondentams, kad gincius laimėjo Sovietų Sąjunga ir jos satelitų atstovai, kurie kovojo už tai, kad posėdžiai būtų uždari. Buvo susitarta, kad tik atidaromoji ir uždaromoji sesijos bus viešos. Spėjama, kad konferencija užtruks šešias savaites.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Sovietų žinių agentūra paskelbė savo vado Gorbačiovo laiško Libijos Khaddafui tekstą. Laiške Gorbačiovas žada toliau stiprinti Libijos gynybą, pakeisti JAV puolimo sužalotus ginklus. Gorbačiovas pridėjo, kad ši ataka negali nepaliesiti Amerikos-Sovietų Sąjungos santykių.

— Valstybės departamentas įsakė išvažiuoti JAV diplomatus iš Sudan šeimų nariams. Personalas sumažinamas iki būtiniausių tarnautojų. Kelias dienas prie ambasados Kharoume demonstravo pikto minios. Policija gynė pastatą lazdomis ir ašarinėmis dujomis.

— Sovietų diplomatas, JAV departamento užsienio reikalų ministerijoje vadovas Aleksandr Bessmertnich buvo pakeltas į užsienio reikalų viceministerius. Jis tarnavo sovietų ambasadoje Washington 1970-1982 m.

— Airijos policija išvadavo nusikaltėlių pagrobta bankininko Guinness žmoną ir suėmė tris nusikaltėlius, kurie už jos paleidimą reikalavo didelės sumos pinigų.

— Pietų Afrikos laikraštis „Pretoria News“ paskelbė, kad į pietinę Angolą buvo perkelti dideli ginklų sandėliai ir lėktuvai. Kartu atvyko ir grupė rusų lakūnų.

Kultūros tarybos Teatro premija — Lietuvių Operai

JAV LB Kultūros tarybos 1985 metų Teatro premija paskirta Chicago Lietuvių Operai.

JAV LB Kultūros taryba 1985 metų Teatro premiją balandžio 3 dienos posėdyje, ekspertų patariama, paskyrė Chicago Lietuvių Operai. Chicago Lietuvių Opera išaugo iš 1949 metų susiorganizuosios Chicago lietuvių vyrų choro. Kiekvienais metais choras rengė po kelis koncertus įvairiose lietuvių kolonijose. Pirmosios operos Verdi Rigoletto spektaklis vyko 1957 metais. Nuo tada kasmet pastatoma po vieną operą.

Opera išaugino profesionalio pajėgumo mišrų chorą. Spektakliuose yra dainavę mūsų pajėgiausi solistai. Sunkų spektaklių organizavimo lėšų telkimo darbas yra vykde būvę pirmininkai. Taip pat daug prie operos pastatymų savo darbu yra prisidėję dirigantai, režisieriai, dekoratoriai ir eilė kitų. Opera vis dar tebėra visų lietuvių pasididžiavimas.

1000 dol. premija Chicago Lietuvių Operai bus įteikta šeštoje Premijų šventėje, gegužės 17 d., Bostone. Premijos mecenatas — Lietuvių fondas.

Maištas Libijoje?

Washingtonas. — Užsienio stebėtojai praneša iš Libijos, kad ten miestuose ir kareivinėse dunda šūviai. Spėjama, kad Libijos kariuomenės kai kurie daliniai sukilo prieš Khaddafio režimą. Informuoti Washingtono šaltiniai pripažino, kad JAV žvalgybos valdininkai palaikė ryšius su Libijos režimo priešininkais, planuojant pašalinti Khaddafį iš valdžios. Minima, kad šiuose planuose dalyvavo Egipto ir Prancūzijos atstovai.

— Afganistano sostinėj Kable labai sustiprinta apsauga. Sovietų kareiviai neseniai pakorė 20 afganų, kurie grįžo iš Irano ir buvo pasiėnyje pagauti.

— Washingtono valstijoje prasiveržė Mount St. Helens ungikalnis, išmesdamas debesį pelenų.

Maskva — menkas Libijos draugas

Tripolis. — Libijoje sovietų bloko diplomatai teigia, jog Libijos vyriausybė labai pergyvena Maskvos abejingumą Amerikos agresijos atžvilgiu. Sakoma, kad sovietų karo laivų turimi žvalgybos duomenys nebuvo Libijai perduodami. Jau prieš tris savaites, kai JAV laivai įplaukė į Sidros įlanką, sovietų patarėjai Tripolyje, kur jų yra apie 300, nesutiko išeiti iš savo požeminių bunkerų remontuoti amerikiečių raketų sugadintų radarų įrengimų, nežūrint Libijos prašymų. Vienintelis rusas, žuvis per susikirtimus su JAV laivyno aviacija, buvo jaunas kareivis, miręs nuo širdies smūgio futbolo rungtynėse netoli Tripolis.

Paskutiniu metu, kaip kalba rytinio bloko diplomatai, rusai labai lėtai atsiliepija naujų ginklų ar atsarginių dalių seniau atvežtiems ginklams prašymą. Nesiunčiami Libijai teko, remontuojant sovietų gamybos radarų stotis, šauk-

tis prancūzų ir britų specialistų. Priartėjus Amerikos karo laivynui, iš rusų Libijos pareigūnai gavo tik padaršinimo žodžius, pasakė vienas diplomat.

Yra nuomonių, kad Khaddafis seniai nepatinka Kremliaus vadams. Libijos vadas reporteriams neseniai pasakojo, kad „rusai mus parems. Jie visada mus remdavo. Jie yra nusistatę prieš imperializmą ir kolonializmą“. Sovietams nepatinka, kad jis nepastovus ir neklauso Maskvos patarimų. Jis dažnai smerkia komunizmą kaip bedievišką sistemą. Jis priešinasi sovietų pakvietimui į Viduriniųjų Rytų taikos konferenciją. Jis supykino Maskvą pardavinėdamas ginklus, gautus iš Maskvos, Irano vyriausybės, kada sovietai palaiko ginklais Iraką. Sovietų Sąjunga seniai pagedauja savo karo laivams gilaus uosto Tobruke, tačiau, Khaddafis nesutinka įsileisti sovietų laivų net pasiimti maisto ar vandens.

Libija yra pirkusi daug sovietų ginklų ir leidusi sovietams įkelti koją į savo karines bazes. Paskutiniu metu, diplomatinėmis žiniomis, Libija gavo 143 Mig-23 kovos lėktuvus ir 300 T-72 sunkiuosius tankus. Libija pirkė korvečių, povandeninių laivų, patuliavimo laivėlių. Sovietų patarėjai treniruoja libiečius kaip tuos ginklus naudoti, tačiau Libija labai atsilikusi savo mokėjimuose už tuos ginklus. Sakoma, kad nukritus naftos kainoms, Libija jau yra skolinga Maskvai tarp 4 ir 6 bil. dol. Gal ir dėl to Maskva atsimetė nuo susitarimo parduoti Libijai už 4,2 bil. dol. branduolinę elektrinę jėgainę, dėl kurios pardavimo susirūpinimą gavo išreiškusi Amerika ir kitos pasaulio valstybės, bijodamos, kad Libija neišmokyti gamintis branduolinių ginklų.

Reaganas nusivylė sąjungininkais

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas trečiadienį priėmė Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministrį Hans Dietrich Genscher ir nespėję nuo jo savo nusivylimą Europos sąjungininkų elgesiu Libijos puolimo atveju. Prezidentas šį klausimą iškėlė Japonijoje organizuojamoje septynių pramonės valstybių vadų konferencijoje.

Gynybos sekretorius Weinbergeris pasakė Bostone, kad jis gerokai nusivylęs dėl Prancūzijos vyriausybės nutarimo neleisti Amerikos bombonešiams skristi virš Prancūzijos teritorijos. Šis Paryžiaus nutarimas dvigubai pailgino lėktuvų kelią į Libiją ir padidino pilotų riziką.

KALENDORIUS

Balandžio 18 d.: Apolonijus, Antija, Sudvinas, Totilė.
Balandžio 19 d.: Timonas, Galata, Nomgaila, Nuomė.

ORAS

Saulė teka 5:08, leidžiasi 6:33.

Saulėta, temperatūra dieną 65 L, naktį 45 L.

SPORTO APŽVALGA

Futbolas Chicagoje

„LITUANICOS“ KOMANDOS RENKA PIRMUOSIUS TAŠKUS

Neįprasta Chicagoje balandžio mėnesio pradžioje džiaugtis saulėmis, gražiomis dienomis ir futbolo sezoną pradėti purvu nepermirksioje aikštėje. Atrodo lyg kažkas nauja, kad „Litanicos“ komandos, dar prieš pirmenybės prasidedant, šimt turėjo progos pravedinti uniformų likučių ir draugiškos rungtynės išbandyti turimas jėgas.

Prėjusį sekmadienį, balandžio 13 d., vyrų komandos jau žaidė pirmenybių rungtynes prieš „Slovaks“. Gerokai prieš pirmųjų komandų rungtynių pradžią futbolą išsiilgę žiūrovai, kurie nebijo nusisukti sprandus, rinkosi patogesnes vietas vandalių nebaigtoje sunaikinti Marquette Parko aikštės tribūnoje. Anksčiau atėjusieji matė nepažįstamai atnaujintą ir sustiprintą rezervą žaidžiant prieš „Slovaks“ rezervą. Jų komandos sužaidė 1:1 ir pasidalijo po tašką. Švedai paliko aikštę šypsdamiesi. Kas nesidžiaugęs gavęs veltui tašką?

Po rezervo rungtynių, su keliolikos minučių pavėlavimu, prasidėjo pirmųjų „Litanica“ — „Slovaks“ komandų rungtynės. Jų žaidimas vidu-

tinio lygio, bet turint galvoje, kad tai pirmosios po žiemos pirmenybių rungtynės aikštėje, reikia stebėtis žaidėjų ištverme ir ryžtingumu. „Litanicos“ komanda užtautai laimėjo rezultatu 2:0. Pirmąjį įvartį antrame puslaikyje įkrito E. Jenigas, o antrąjį, besigindamas nuo didelio spaudimo, įsikruto pats „Slovaks“ žaidėjas.

— Gera pradžia, palyginus su praėjusiais metais, — rungtynėms pasibaigus pastebėjo sušales, bet patenkintas žiūrovas. Ir tokių buvo prisirinkę arti 200.

Gretimose aikštėse lenkų komandų rungtynėse „good time“ turėjo apie 4-500 vyrų ir moterų.

Veteranų komanda šeštadienį, balandžio 12 d., žaidė Addison, Ill., miestelyje prieš graikų „Falcons“. Rungtynės baigėsi 0:0.

Ši savaitgalį Marquette Parke rungtynių nebus. Šeštadienį 4 val. p.p. veteranai žais prieš Chicago „Kickers“ Paul Revere Parke. Sekmadienį 3 val. p.p. vyrų komanda žais prieš „Fortuna“ Wells Parke, 4400 N. Western Ave. Rezervas ten pat rungtyniaus 1 val. p.p.

J.J.

S. AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

Trisdešimt šeštosios S. A. lietuvių sporto žaidynės įvyks š. m. gegužės 2, 3, ir 4 d. Ontario Hamiltono. Jas rengia S. ALFASS pavidimu Hamiltono „Kovas“, talkinamas Giedraičio medžiotojų ir žūklautojų klubo. Organizacinio komiteto vadovas — Leonas Meskauskas, LSK „Kovas“ pirmininkas. Programoje numatytos varžybos: krepšinio, tinklinio, ledo ritulio, stalo teniso, raketbolo, kėgliavimo (bowling), medžioklinio šaudymo, šachmatų.

Registracija krepšinio, tinklinio ir ledo ritulio varžyboms turėjo būti atlikta iki balandžio 12 d., o raketbolo stalo teniso, kėgliavimo ir šachmatų — iki balandžio 26 d. šiuo adresu: Leonas Meskauskas, 54 Proctor Blvd., Hamilton, Ont. L8M 2M4. Tel. (416) 544-2749. Informacijų reikalui taip pat kreiptis tuo adresu.

GERIAUSIAS AUSTRALIJOS KREPŠININKAS

Australijos Tautinio krepšinio lygos žurnalas „The Australian Basketball“ pastarųjų 15 metų laikotarpyje geriausiu Australijos krepšinio žaidėju išrinko lietuvių Edį Palubinską. 34-rių metų amžiaus Edis Palubinskas yra gimęs Australijoje. Krepšinį žaisti pradėjo lietuvių tarpe Canberros „Vilko“ sporto klube. Persikėlęs į Melburną, kur žaidė su vietinėm komandom, Edis Palubinskas greitai tapo geriausiu Australijos krepšinio žaidėju. 1972 metais Miuncheno Olimpiadose žaidynėse, atstovaudamas Australijai, Palubinskas išsikovojo antrojo geriausio

pasaulyje metiko titulą. 1976-tais metais Montrealio olimpiadoje gavo daugiausia imetisio krepšinio titulą. Būdamas 22 metų amžiaus, Edis Palubinskas Amerikos kolesių varžybose pasiekė 94 procentus laisvų metimų, kas 72-tais metais buvo geriausias rezultatas visoje Amerikoje.

Išrinkti geriausią Australijos pastarųjų 15 metų laikotarpio krepšinio žaidėją buvo sudaryta juri komisija iš dešimties žymiausių Australijos krepšinio žinovų. Išrinkdami Edį Palubinską geriausiu Australijos krepšininku, juri komisija prisiminė visus jo laimėjimus, paminėdama Palubinsko lietuvišką kilmę. Edis Palubinskas šiuo metu gyvena Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Utah valstijos Salt Lake City mieste, kur yra vienos aukštosios mokyklos krepšinio treneris.

PASIŽYMĖJĘ SPORTININKAI

Leonas Rautinšas, buvęs iškilius Kanados krepšininkas, sėkmingai žaidžia krepšinį Italijoje Romos komandoje. Jo komanda Italijos pirmenybėse laikosi antroje vietoje. Neseniai Italijos laikraščiai daug rašė apie jo komandos laimėjimą prieš pirmoje vietoje esančią „Simac“ komandą. Antraštės skelbė: „Šviesaus veido L. Rautinšas gerai mėtė baudas, ir tas komandai atnešė pergalę“.

V. Kazakiewicz laimėjo šuolio su kartinu varžybas Toronte ir Hamiltone. Be to, laimėjo aukso medalį Maskvos olimpiadoje, kur turėjo nepalankias varžybas ir Maskvos žiūrovus. Šiuo metu gyvena V. Vokietijoje; paklaustas apie jo tautybę, atsakė esąs lietuvis. Jo tėvas buvo lietuvis. Su juo besikalbančia I. Balseyte pasveikino lietuvišku „labas“.

A.S.

Lemonto Maironio liuanistinės mokyklos mergaičių tinklinio komanda. I eil. iš k. J. Antanaitytė, T. Reitnerytė, A. Žvinakytė ir V. Žvinakytė. II eil. — R. Rauckinaitė, A. Reitnerytė, A. Rauckinaitė, V. Kazlauskaitė, K. Žvinakytė ir treneris V. Reitneris.

LIETUVIŠKO SPORTO RAIDA IR VISUOMENĖ

Lietuvių kalbos žodyne sakoma, kad sportas yra fiziniai pratimai, žaidimai ir rungtynės organizmui visapusiškai lavinti ir stiprinti. Sąvoka labai plati, tačiau daugumos suprantama, kad sportas tai įvairios žaidynės ir varžybos tarp atskirų sportininkų ir komandų.

Sporto rūšių yra nemažai, todėl pasirinkimas galimas net ir pagyvenusiems. Yra asmenų, kurie naudoja įvairius pratimus, bėgimą, greitą ėjimą savo kūnui stiprinti, bet jie savęs nevadina sportininkais. Tokie pratimai nereikalauja specialių įrengimų ir sporto aikščių.

Domėjimasis sportu didėja, nes pastebima, kad šalyse su aukštu gyvenimo lygiu, prastėja gyventojų fizinis stovis.

Kaipgi su mūsų tautiečiais, ar jau atsiskaita nuomonės, kad sportas yra vaikų užsiėmimas, kad sportininkas yra jaunuolis, kuris neturi ką daryti, kad išvengtų prastų gyvenimo sąlygų?

Norėdama išsiaiškinti viską plačiau apie sportininkus, sporto reikšmę, jo įtaką lietuvių išlaikymui, Toronto Liet. Namų Kultūrinę komisiją sušaukė besidominčius sportu, prijauniančius ir sporto vadovus į kovą mėn. įvykusių simpoziumą. Susirinkusiems R. Stanulius pristatė dr. R. Petrauską, pagrindinį kalbėtoją inž. V. Adamkų ir moderatorių inž. R. Sonda, kuris daug pasidarbavo šio simpoziumu ruošiant.

Įvadiniamame pranešime R. Petrauskas aptarė sporto reikšmę jaunimui, nurodėdamas, kad tai viena iš pirmų pramogų, patrauklus laisvalaikio užsiėmimas, stiprina kūną pagal seną posakį, kad: „Sveikame kūne yra sveika dvasia“. Toliau aiškino, kad dažnai jaunuolis per sportą suranda save, susidraugauja su kitais ir per varžybas nori parodyti ką jis gali. Per sportą vyksta savęs drausminimas, didėja kolektyvinė atsakomybė, o sportuojant tarp kitų, tie sužino šį tą apie lietuvių.

Įdomi buvo inž. V. Adamkaus paskaita. Jis yra žymus JAV federalinės valdžios pareigūnas, dirbantis aplinkos apsaugos srityje.

Kaip pavyzdį paėmėme Kanados ministerio pirmininko B. Moulroney susitikimą su JAV prezidento R. Reagan š. m. kovo 18-19 dienomis Washingtone. Svarstant dygią rūgščių kritulių problemą ir kitus ryšium su aplinkos teršimu klausimus, posėdžio dalyvavo ir šio simpoziumo kalbėtojas V. Adamkus.

Man, dirbant ilgus metus, mažu techniniu ratuku aplin-

kos priežiūros srityje, V. Adamkaus pavarde tekdavo užtikti aplinką liečiančioje literatūroje. Jaunystėje jo nemažai sportuota, vėliau dirbta organizuojant sportinę veiklą ir varžybas. V. Adamkaus kalba buvo preciziška, kokią naudoja gabūs atsakingi pareigūnai, ir nelengva sutrumpinti perteikti jo mintis.

V. Adamkus pareiškė, kad remdamais savo ir kitų patyrimu, nesąs patenkintas sportinio sąjūdžio padėtimi išeivijos lietuvių visuomenėje.

Sportinė veikla Lietuvoje prasidėjo su valstybės nepriklausomybės atstatymu. Kurį laiką valstybės vystymasis ir sportinis sąjūdis žengė greta, bet vėliau sportinis sąjūdis ėmė atsilikti ir nepėjo kaip reikiant įsilygiuoti. Nei atstatant valstybę, nei sportinę veiklą neturėta patyrimo ir specialistų, bet, vis vien, karo neušaubtoje neturtingoje valstybėje padaryta stebėtina pažanga ir artėta prie šių laikų modernios valstybės panašumo.

Entuziastai daug veikė sporto srityje, bet jiems nepavyko įtikinti tautą, kad fizinis auklėjimas yra kultūrinė apraška ir mokslo šaka. Gal tai nepasisekė dėl laiko stokos, dėl neturėjimo sportinio palikimo ir tradicijų. Pradžią buvo padaryta: atsirado kūno kultūros rūmai, fizinio auklėjimo katedra universitete, pergalės Europos krepšinio varžybose.

Be šviesuomenės vis dar neperprato fizinio auklėjimo reikšmės, nei tada, nei stovyklinės sąlygose, nei išeivijoje užjūryje. Vokietijoje išvėintųjų asmenų stovyklose mėgėjų vėl ėmėsi sportinės veiklos, bet tik mėgėjai be fizinio auklėjimo kvalifikacijų. Atsirado daug sporto klubų, praves taug rungtynių, žaidynių ir sportinėje plotmėje atstovauta savam kraštui.

1948 m. Pabaltijo tautų sporto žaidynių Augsburgėje proga, susidarė išeivijos sportininkų centrinė vadovybė. Toji vadovybė vėl bandė išeivių sąmonę įkalti sporto reikalingumą, bet išeiviams labiau rūpėjo politinė ir partinė veikla, emigracinės galimybės, o sportas buvo „ne motais“. Stovyklinėje aplinkoje buvo praversti sporto vadovų kursai, kurie padėjo pamatus tolimesnei sportinei veiklai užjūryje. Organizacinis pradai irgi išliko ir buvo perkeltas į JAV, Kanadą ir Australiją.

Dabartinė sportinė veikla yra pastangos jaunimą prilaukti prie bendruomenės ir, pagal galimybes, diegti juose lietuvišką sąmonę. Praversta eilė masinių žaidynių ir išvykų į kitus kraštus. Klubų veikla nėra paremta fizinio

auklėjimo pagrindais, nes vėl dirba tik idealistai ir trūksta specialistų.

Negalima kažko tikėtis ir ateityje. Kolei bus kalbama lietuviškai, kolei bursimės bendruomenėje, kolei sporto aikštėse matysime ir jaunimą. Pagal galimybes reikia išnaudoti teikiamas gyvenamojo krašto sąlygas, nors jos ne visada palankios emigrantams. Svarbu, kad visuomenė išstiktų, jog sportinis sąjūdis yra lygiavertė sritis su kitomis kultūrinio gyvenimo srovėmis.

Iškelti klausimai, kurių daugumą pateikė R. Sonda. Užsiminus apie galimus ryšius su sportininkais ok. Lietuvoje, nenorėta šį jautrų klausimą aptarti. Gal dar gyvenama prisiminimais kilios audros po Australijos sportininkų išvykų į ok. Lietuvą. Išsitarė, kad džiaugiamės „Žalgirio“ komandos laimėjimais ir kad Lietuvos sportininkai išsikovoję medalių buvusių olimpiadų aikštėse. Vis dėlto reikia pasakyti, kad neturėjimas ryšių su savo krašto sportininkais yra didelis nuostolis išeivijos jaunimui.

Simpoziumą užbaigė LN kultūrinės komisijos pirmininkas V. Kulnys, dėkodamas kalbėtojams ir klausytojams.

B. Stundžia

Futbolas svetur

Dėl Europos taurių tarplukbinės, komandinės varžybos pusfinalinių pirmųjų rungtynių duomenys:

Dėl Europos futbolo meistro taurės: Goeteborg — FC Barcelona 3:0, ir antros — Anderlecht (belgai) — Bukarest „Steana“ 1:0. Vėliausias Europos futbolo meistras — Turino „Juventus“.

Taurės laimėtojų varžybose: Kijevo „Dynamo“ — Prahas „Dukla“ 3:0. Šias rungtynes stebėjo 100,000 sovietų žiūrovų. Antrosios Madrido Atletico 1:0 įveikė mažai žinomą vokiečių Uerdingeno „Bayer“. Vėliausias šios Europos taurės laimėtojas — FC Everton.

Dėl Europos UEFA taurės pusfinalinių pirmųjų rungtynių rezultatai: FC Koeln — Waregem (belgai) 4:0, ir Milano „Inter“ — Real Madrid 3:1; to irgi nesitikiėjo 83,000 italų žiūrovai. Vėliausias šios (UEFA) Europos taurės laimėtojas — Real Madrid.

Izraelis Okeanijos grupėje

Izraelis ir vėl, dėl saugumo priežasčių, buvo nepriimtas į Europos futbolo sąjungą (UEFA). Pasaulinė futbolo sąjunga FIFA priskyrė Izraelį prie Okeanijos grupės, kurią sudaro Australija, N. Zelandija, Taiwanas ir Izraelis.

V.V. V. Kriščiūnas

AMŽINOJI PARTIJA

Jau kone 60 metų Anglijos šachmatininkai žaidžia vadinamą „amžinąją“ partiją. Ji buvo pradėta 1926 m. dviejų jaunų šachmatininkų iš Glasgovo ir iš Londono. Pagal susitarimą, jie daro tik po vieną ėjimą per metus. Ėjimus praneša telefonu. Kaip spėja šachmatų specialistai, jei ir toliau bus žaidžiama tokiu tempu, tai kažin ar šią partiją užbaigs šachmatininkų anūkai.

Tingynystė — jauno žmogaus kapi.

M. Sigurni

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Second class postage paid at Chicago, Ill.
Subscription Rates: \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nesuadotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami ofise)
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val: pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 927-0600
Priima ligonius pagal susitarimą

DR. ANTONIO KABINETA PERMĖ
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm., ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; Sešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė: vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplepiusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
(Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 586-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. RE-lance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DR. LAURA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJOS
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: OLYMPIC 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4; 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGAS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinus ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St., Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTONAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel: 436-0100
10522 S. Cicero St., Oak Lawn, Ill.
Tel: 636-2992
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Sešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

776-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 So. Albany Ave., Chicago
Val. antr. ir penkt. 3-5
Kitos pagal susitarimą

Edmundas Vizinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽIUBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; šeštadieniais pagal susitarimą

AR IŠSIGELBĖS?

„Turime visų pirma atsižvelgti į įvykių kontekstą“, rašė katalikų publicisto William F. Buckley redaguojamas konservatyvūs (amerikietiškoji prasmė) liberalų (europietiškoji prasmė) dvasininkų žurnalas „National Review“, kalbėdamas apie 1982 m. Libano palestiniečių stovyklose įvykdytas skerdynes. „Karo, ypač ilgiau užsitęsusi, sąlygomis žudynės — gana dažnas reiškinys. Daugelis stovyklų nusiaubusių falangistų kareivių buvo kilę iš trijų krikščionių apgyventų kaimų, kuriuos anksčiau buvo išplovusi PLO; visi falangistai skausmingai išgyveno brolio falangisto, prezidentu išrinktojo Baširo Gemajelio nužudymą“.

Teisybė. Liūdna teisybė. Ir kiek kartų girdėta: dantis už dantį, akis už akį, tai išžudei mano gentį — aš išžudysiu tavo gentį, ir taip toliau...

O kur galas? Ar iš viso yra galas? To klausimo niekas neatsako. Mieliau griebiasi kito klausimo: kur pradžia? Kas pradėjo tą siaubingą naikinimosi ciklą? Kas žudė pirmieji? Nejaugi žydai? Taip, žydai. Atidundėjo į Pažadėtają Žemę, teroru varė iš jos palestiniečius. O ar žydų prieš tai niekas neskerdė, niekas nevarinėjo per du tūkstančius metų iš vienos vietos į kitą? Taip, ir skerdė, ir varinėjo. Tad — reikia tiesos knistis giliau. Nuo ko gi viskas prasidėjo? Kas tą kosmarą ant mūsų galvų užvarė? Kas buvo — tas pats pirmasis nusikaltėlis?

Į šį klausimą vienintelį aiškų ir įtikinantį atsakymą teikia — krikščionybė. Pirmasis nusikaltėlis buvo ne kas kitas, o Adomas. Tad nuo jo reikia ir pradėti sąskaitas suvedinėti. Bet — jis juk mums jau nebeįsiekiamas? Tiesiogiškaai ne, tačiau dėl to, kad jis visiems savo palikuonims užkrovė gimosios nuodėmės praeikimą, mes visi Adomą savyje nešiojame. Užtat — reikia pradėti nuo savęs. Bet kaip? Ogi taip: reikia ir nuodėmę atsiliepti ne kita nuodėme, o malone. Tai nereiškia, kad negalima nuo pikta gintis; tik gintis reikia ne keršto nuodėme, o malonės gėriu. Bet kur tą gėrį rasti? Tikrai jau ne žmogaus istorijoje (tatai per daug akivaizdžiai aišku), o dieviškajame išganyme. Racionalistai, humanistai, pozityvistai iš šio teologinio atsakymo juokiasi. Bet — jei šis atsakymas juokingas, tai rimto atsakymo nėra.

Kas, apžvelgęs žmonijos nueitą kelią, dar mano, jog žmogus prieš pikta laimėti gali vien tik savo (visuomeninėmisistorinėmis) jėgomis, — yra kvailys.

Bet ar teologinis žvilgis problema praktiškai išsprendžia? Išsprendžia ta prasme, jog žmogui plačiai brūkšniais nurodo, kaip jam reikėtų elgtis; neišsprendžia ta prasme, jog žmogaus neprivertia elgtis taip, kaip jam reikėtų elgtis. Reikėtų, pavyzdžiui, bausmę už skriaudą griežtai skirti nuo keršto už skriaudą, o keršto vengti kaip maro. Neišsprendžia iš dalies dar ir ta prasme, jog ne visuomet aiškiai nurodo, kaip konkrečiai atveju nustatyti, kur teisinga bausmė, o kur neteisingas kerštas. Tačiau teologinė plotmė nėra nemano visu klausimų aprėpti, ji palieka vietos ir natūraliam praktiškam žmogaus protui. Gaila, tas protas nelygiai padalintas ir jo nekarta pritrūksta, — dėl to ir atsiranda beviltiškų politinių problemų ir konfliktų, tokių kaip, deja, tarp žydų ir arabų, tarp Airijos protestantų ir Airijos katalikų,

galbūt ir tarp žydų ir lietuvių...

Žvelgdami į šiuos konfliktus atnešamas nesibaigiančias žmonijos tarpusavio skerdynes, tegalime tik pascališkai susimąstyti. Jei nebūtų Dievo, nebūtų ir žmogaus. Bet — jei nėra Dievo, *nebus* ne žmogaus. Nebus, nes anksčiau ar vėliau, keršto bei neapykantos smaigiamas, jis pats save susinaikins. Gal anksčiau iki šiol žmonija gebėjo tik lokalinius genocidus suruošti, o šiandien, turėdama atominius žaisliukus, kas žino?

Minėjome kerštą ir sakėme, jog reikia jį skirti nuo bausmės. Bet koks gi tarp jų skirtumas? Juk ar bausmė ne tas pats kerštas, tik „legalumo“ skraiste apdengtas? Taip, bet legalumas šiuo atveju ne skraistė, o esmė. Arba, tiksliau tariant, esama dviejų „legalizmo“ rūšių: teisėta bausmė... ir neteisėta (kur legalumas iš tikrųjų tėra tik skraistinis). Taigi: jei bausmė (a) vykdoma už nusikaltimą prieš demokratinius pagrindais priimtą įstatymą, neprieštaraujantį šviesių žmonių moraliniam konsensui, (b) taikoma tik tam, kas nusikaltimą padarė ir (c) skiriama bei vykdoma tik tu, kuriam pagal įstatymą turi teise ją skirti bei vykdyti, tai toks veiksmas yra neišvengiamai organizuotos visuomenės priemonė, įvykus nusikaltimui, nusikaltėlių sutramdyti, visuomenėje moralinį balansą atstatyti, o kartais gal ir kitus nuo panašaus nusikaltimo atgrasyti. Minėtomis sąlygomis turime reikalo su teisėta bausme; kitais atvejais su neteisėta — ar tiesiog su nuogu kerštu.

Kerštas turi tą savybę, kad dažnai jis paliečia ne keršijamą skriaudą padariusį, o tik jo giminės, partijos, tautos ar rasės narius. Žydai, kurie 1941 m. vasarą žuvo nuo kerštujančių lietuvių rankos, buvo beveik be išimties *ne tie*, kurie anksčiau NKVD poezmiuose lupinėjo lietuviams nagus ar sudarinėjo deportuojamųjų į Sibirį sąrašus. Lygiai taip pat ir lietuviai, kurių po JAV Teisingumo ministerijos sparnu šiandien tyko „nacių medžiojai“, sensacingomis bylomis išgarsėję trokštantys prokurorai-karjeristai, Sovietų ir jų satelitų saugumas, beveik visi yra *ne tie*, kurie anomis baisiomis dienomis kėlė ranką prieš nekaltus žydus. Tokia jau yra keršto dvasia, galinti apkirsti net ir teisiniškai pagrindais sutvarkytas institucijas: nusikaltimus padaro asmenys, tačiau keršto dvasia persekioja gentį.

Beje, kiekvieną nusikaltimą galima „pateisinti“. Skriaudėjas teisina skriaudžiamąjį veiksmą, kerštininkas teisina kerštą už tą skriaudą. Tačiau keršto vykdytojas ne truputi nei švaresnis už tą, kuriam jis keršija. „Kerštydamas žmogus prilygsta savo priešiui“, pastebėjo Renesanso laikais F. Baconas. „Kas keršija, įrodo, kad blogis nugalėjo jį patį“, pridūrė mūsų šimtmečio teologas A.G. Sertillanges. Tai amžina pamoka visiems — lietuviams ir žydams, musulmonams ir krikščionims, juodiems ir baltiems —, tautos jantiems nesuvestas sąskaitas.

Bet kas to klausys... Žmonija pjausis iki pasaulio galo. Nebent — atsisuktų malonės šviesai.

Kiek tam vilčių?

M. Dr.

LAIKAS SUSIRŪPINTI LIETUVIŲ VARDU

AURELIJA BALASAITIENĖ

Per ilgus dešimtmečius ignoruoti didžiosios spaudos, vengiančios minėti pavergtus Baltijos kraštus, tiek mūsų lietuvių sportininkus, tiek menininkus klasifikuojant kaip „sovietų“ kilmės asmenis, lyg tai būtų naujai išrasta tautybė, mes rūpestingai sekame kiekvieną laikraščio ar televizijos bei radijo žinutę, tikėdamiesi rasią kur nors paminėtą lietuvių ar Lietuvos vardą. Tiesa, Simo Kudirkos suolis į laisvę 1970 metų lapkričio mėnesį pasitaravo lietuviškai propagandai, nors pirmos žinios taip pat jį klasifikavo kaip „sovietų“ jūreivį, bandžiusį šokti į laisvę nuo „Sovietų Sąjunga“ laivo Amerikos pakarantėje. Taip pat 1983 metų vasarą Sovietų Sąjungoje ir Lietuvoje lankęsis „Plain Dealer“ Washingtono biuro viršininkas Tomas Brazaitis, savo viešnagės pavadinęs „Sovietinė Odiseja“, per kelis dienraščio numerius plačiai rašė apie savo tėvų žemę ir tuo Lietuvos vardu davė progą pasirodyti stambioms raidėmės pirmame dienraščio puslapyje.

Is New Yorko informacijos centro, iš VLIKO leidžiamos ELTA biuletenio žinome, kaip plačiai yra siuntinėjami medžiaga apie Lietuvą, nepamirštant ir LK Bažnyčios Kronikos. Kažkoks „tylos sąmokslas“ draudžia vietinėje spaudoje spausdinti ir sensacingiausias žinias apie persekijuojamus lietuvių. Reikia pripažinti, kad ir jo Afganistano tragediją rašoma mažai. Gal dėl to, kad nebūtų užpykintas naujas Amerikos „bičiulis“ Gorbčiovas. Tačiau ir reikala žvelgiant giliau, paskutiniuoju metu pastebima, kad lietuvių vardas ir vėl pradeda minimi plačioje spaudoje, mums nedėdant jokių pastangų. Deja, tai mums menka paslauga, nes jau dabar mūsų vardas minimas tik negatyvine prasme. Nepamirštinas ir Jan Baltic epizodas televizijoje.

1986 metų kovo 29 dienos, Didžiojo Seštadienio „Plain Dealer“ laidoje, korespondentas nagrinėja Clevelando dieceizijos vyskupo James P. Lyke pamokslą. Nenurodymas vietos ar datos, korespondentas cituoja vyskupo pamokslą ištraukęs tema „rasinės neapykantos nuodėmė“. Kaip gyva pavyzdį iškėlė Europos žiaurumus ir skriaudą, padarytą žydams, vyskupas skaito iš Holomų greičiau plakti.

Šią valandą jai neatrodė, kad tie vyrai už stalo yra tie patys visų vengiami bolševikai, apie kuriuos žmonės kalbėjo pašnibždomis, susirūpinę, lyg apie kokią negandą ar sunkią nepagydomą ligą. Jie jai buvo visiškai dori keliauninkai, užklydę audringą žiemos dieną pailsėti, pasiūlydami prieš židinį atšalusias rankas, pasidalinti su šeiminkais kelionės išpušiais. O tie vaishingi šeiminkai, kaip lietuvi būdai yra įprasta, atjaucia pakeleivius, sutinka juos kaip kokius lauktus svečius, vienas iš šeimyniškųjų jėmų dar naujų pagalių ir besikūrenančių krosnių, kad visai neišbėstų, kitas priėjęs pasiūlys nusiimti apsiaustus, juk jie lyg ir savi, galės čia ilsėtis, ir jautis kaip namuose.

Viskas panašiai ir vyko, tik su mažu skirtumu. Tie svečiai nelaukė, kol jiems bus pasiūlyta nusiimti apsiaustus, puspalcčius jie nusivilko patys, nepraso mi susėdę prie stalo ir nesiskubino leisti ir kalbas su šeiminkais. Jie kalbėjosi tarp savęs pusbalsiu, laisvai, nesidairydami, lyg kitų penkių žmogų troje nebūtų.

Nieko nelaukdamas, Elzė vykdė tėvo įsakymą — ruošė pietus. Užkaitė katilėlį su vandeniu, uždėjo ant ugnies verdulį arbatai ir išėjo priemenėti pasiimti iš spintos lėkščių, kurios būdavo iškeliamos tik švėtimėjai, bet mergina pati sumojo, jog trys vyrai, susėdę apie jų stalą troboje, yra tie patys, apie kuriuos kalbos sklinda. Jie bolševikai.

Kalbų apie tuos tai šen, tai ten pasisukantčius svečius ji klausydavosi su tokiu neaiškiu jausmu širdyje, jog ir pati nesuprato, ar tai buvo susidomėjimas ar baimė. Greičiausiai, tai buvo vieno ir kito po truputį. Tik dabar, žiūredama į vyrus, baimės neįjūtė, buvo liks tik jaunos kaimo merginos smalsumas. Gal dėl to, kad tie trys bolševikai buvo jauni, dailūs vaikinai, nuskustais veidais, o ne kokie rūščiai snukiais barzdočiai, kokius ji bolševikus vaizdavo. O vienas, toks šviesiaplaukis, turėjo labai patraukiančią šypseną, ir kai jis į ją besikūrenančią pro gryčią, pažvelgdamas, jos širdis imdavo

kausto knygos (Žydų istorija Europoje antrojo pasaulinio karo metais), kurioje aprašoma, kaip SS daliniai, talkininkai lietuviai pagalbininkai, šaudė žydus. Toliau eina vieno jauno šešiolikmetio pasakojimas apie jo netikėtą išsigelbėjimą. Deja, vyskupas nepaminė, kas jį išgelbėjo. Juk ne vokiečiai ir ne žydai...

Clevelando lietuvių protestas buvo vyskupui pareiškimas ir todėl „Mūsų žingsnių“, DMNP parapijos biuletenyje, buvo atspausdintas labai gražus vyskupo atsiprašymas. Iš jo laiško taip pat paaiškėjo, kad minėtas pamokslas buvo sakytas Daytono universiteto studentams (tolokai nuo Clevelando) vasario 26 dieną. Reiškia, viešnagės pavadinęs „Sovietinė Odiseja“, per kelis dienraščio numerius plačiai rašė apie savo tėvų žemę ir tuo Lietuvos vardu davė progą pasirodyti stambioms raidėmės pirmame dienraščio puslapyje.

Praėjus kelioms dienoms, balandžio 1 dienos laidoje jaunas paukščių stebėtojų draugijos prezidentas pasakoja apie savo sąjungos elitinį prestižą; jį esanti tokia ekskluzyvi, kad jį ešą sunkiau patekti, negu „lietuviui šaltkalviui praveržti“ į Bostono socialinį registrą“. Šitie žodžiai yra išimti iš kalbėtojo teksto ir kabutėse atskirai atspausdinti labai stambio mums raidėmis, kurių net ir straipsniu nesidomintis skaitytojas negali nepastebėti. Šiais žodžiais priešpastatomi du kraštutinumai: garsioji Bostono senos aristokratijos klasė prieš pačią žemiausią...

Dar kitą dieną, rašant Clevelando ortodoksų žydų prisiminimus, nesigailima pažymėti, kad toks ir toks atvykęs iš Lietuvos prieš holokaustą (ne iš sovietinės Lietuvos).

Išvada, kad prasidėjo aktyvi ir intensyvi kampanija diskredituoti lietuvių etninę grupę Amerikoje. Nevertėtų čia kaltinti žydų, bet ieškoti šiuo kamuo lygiu. Įvairių lietuviams nepalanki medžiaga dabar yra „pakšama“ ten, kur ji gali daugiausia žalos

padaryti. O ką darome mes? Protestus rašyti esame nerangūs, nors reikia tik keletos minučių laiko ir vieno pašto ženklų. Mūsų didieji veiksniai turėtų blaiviai pažvelgti į gyvenimą ir nebesitenkinti įvairių švenčių progomis balsus gaudančių politinių kandidatų tuščiais pasisakymais.

Jau seniai yra draudžiama užgauti kurią nors etninę grupę, ją subtiliai panaudojant televizijoje ar spaudoje. Kalbant apie žydų tragediją, nebėra patogu minėti vokiečių vardo, nes jie dabar Amerikos sąjungininkai. Nevalia užkabinti lenkų, nes Lenkija yra svarbi politškai ir dabartinis popiežius taip pat yra lenkas. Atrodo, kad ne vienas kraštas, kuriame prasiidėjo ir tėsėsi žydų tragedija, negali būti liečiamas, nes tiek Amerikoje, tiek Kanadoje ir Europoje yra masės įtakingų ir turtingų užtarėjų. Bet Pabaltijo kraštai, nuo žemėlapių pašalinėti, iš valstybių sąrašo išbraukti, turį vos saulėlę donkichotiškų įstaigų linkytojų su prašymais ir memorandumais, yra vienintelė saugi teritorija, su kuria skaityties nereikia. O antikomunistinė veikla pasižymintys šio krašto piliečiai sukelia nemalonumų ir keblumų.

Laikas rinkti medžiagą ir organizuoti akciją prieš tokį lietuvių vardo žeminimą. Tik svarbu, kad akcija pabrėžtų mokesčius mokančius Amerikos piliečius, o ne vien kaip lietuvių — tautą tautoje. Apisiginimo darbą reikia pradėti, koncentruojantis į mūsų teises ir istorinius faktus, nelaukiant, kol būsimės suspausti iš visų pusių. Gera rūpinis šokiais, koncertais ir operomis, bet dar svarbiau rūpintis mūsų pačių prestižu ir garbe. Šio darbo imtis siūlau nedelsiant, tuoj paskiriant prie mūsų didžiųjų veiksmų specialias komisijas su teisiniais patarėjais, įstatymų žinovais ir istorijos specialistais. Mūsų kuklūs propagandiniai leidiniai gelsta įtakingųjų asmenų stalčiuose, bet veiksmas turės išsiskirti atoveiksmi, jei netylėsime, o kovosime ne vien už Lietuvą, bet ir už save pačius.

Jei žmogus pajęs atitiesti dabartį, tuo pačiu ypu atities ir ateitį, nes dabartyje sūsi bėga praeitis ir ateitis.

Pr. Gaidamavičius

KANCLERIS PAVOJUJE

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Po socialdemokratų pergalės Vokietijoje, spaudos ps. televizijos ir radijo komentaruose pradėta ieškoti krikščionių demokratų pralaimėjimo priežasčių juo labiau, kad tai jau ketvirtas skambutis Bonnai, norint išlaikyti savo pozicijas visos Vakarų Vokietijos rinkimuose 1987 m. kovo mėn.

Kitas klausimas, ar socialdemokratų partija yra vėta paskutinių keturių laimėjimų? O gal ji naudojasi krikščionių demokratų klaidomis, primindama Flicko koncerno kyšius (juos emė visos partijos), „žaliųjų“ atstovo adv. Schilly (gabūs vyras, gaila kad „žaliųjų“ pusėje) skundą prokuratūrai, įtariant kanclerį apklausinėję melagystę? Negana to, didelis nedarbas, beveik 20% sumažėjusios ūkininkų pajamos (sviesto, mėsos perteklius) pakirto pasitikėjimą Bonnos koalicija, metant balsus į opozicijos sąskaitą.

Mano nuomone, valdančioji partija padarė didelę klaidą, noredama sumažinti profesų sąjungų (ypač metalo, kasyklų) jėgą streiko atveju. Tai garsus 116 paragrafas, sukelęs protestų bangą darbininkų tarpe kovoje už geresnes darbo sąlygas, nes norėta jiems uždėti stiprius varžtus streiko metu, primenant kartu 2,5 mil. bedarbių skaičių. Tiesa, daugiau kaip 58 m. vyrai gali bedarbio pašalpą imti taip ilgai, kiek tik jiems patinka, visiškai neieškodami darbo, atsisakydami nuo pasiūlyto darbo, nes valstybė į bedarbių šalpos fondą metė keletą milijardų markių. Pašalpos yra labai geros, tad nėra ko stebėtis, kad darbo metu šaligatviai, restoranai ir „knaipės“ yra užpildytos nedirbančiais vyrais. Ir daktarai, labai mažos ligos atveju (pvz. gripas) lengvai duoda sirgimo pažymėjimus ne vienai savaitei, bet kelioms ar mėnesiui. Šešias sirgimo savaites pilnu atlyginimu apmoka darbavys, po šešių savaičių atlyginimą moka ligoninių kasa. Jis yra didesnis, kadangi apmokamos visos septynios dienos, neatskaitant pajamų mokesčio.

Kovo mėn. pirmoji savaitė Vakarų Vokietijoje buvo paskelbta brolystės savaitė. Daugiausiai kalbėta apie žydus, kurių Vokietijoje yra 30 tūkst., užmirštant milijonus turkų, jugoslavų, italų, graikų ir kt.

Kaip minėjau, Šlezvigo — Holšteino rinkimai jau yra ketvirtas skambutis valdančiai partijai, tad sekančią rinkimų dieną kancleris H. Kohlį ir savo raštinę tuoj pat pasikviėtė artimiausius patikėtinius, aptardamas susidariusią padėtį, nes birželio 15 d. laukia žemutinės Saksonijos rinkimai, kur taip pat to krašto parlamente daugumą turi krikščionys demokratai. Jeigu ir čia ateis pralaimėjimas, kancleris H. Kohlį turės pasitraukti iš kandidato į kanclerius vietos, užleidamas kėdę dabartiniam finansų min. Stoltenbergui, sutvarkiusiam Vakarų Vokietijos ekonominį gyvenimą.

Kiekvieno mėnesio pirmą pirmadienį ZDF televizijos stotis po vakarinių žinių apie 10 min. programos skiria „politiniams barometrai“. Tai tūkstanties gyventojų apklausinėjimo duomenys, statant politinius, ekonominius ir kartais sportinius klausimus. Ir taip į klausimą — kokia partija geriausiai patinka — vasario mėn. už socialdemokratų pasisakė 46% (sausio mėn. 44%), už krikščionių demokratų koaliciją 42% (sausio mėn. 46%), liberalai gavo 6%, tiek pat ir „žalieji“. Socialdemokratų kancleris kandidatas J. Rau buvo populiariausias už H. Kohlį, tačiau į klausimą — kas laimės ateinančios metais Vakarų Vokietijos rinkimus — 54% pasisakė už krikščionių demokratų ir liberalų bloką, o tik 39% už socialdemokratų. Ir pačios valdančios partijos eilėse jaučiamas didesnis laimėjimo pasitikėjimas negu socialdemokratų stovykloje. Klausiant — kas laimės pasaulio futbolo meisterio vardą — 22% pasisakė už Vakarų Vokietiją, 21% už Braziliją.

Kovo mėn. pirmoji savaitė Vakarų Vokietijoje buvo paskelbta brolystės savaitė. Daugiausiai kalbėta apie žydus, kurių Vokietijoje yra 30 tūkst., užmirštant milijonus turkų, jugoslavų, italų, graikų ir kt.

Išminčius, paklaustas, koksai gyvulus yra pats kenksmingiausias, atsakė: „Jei kalbėsime apie žvėris, tai — tironas; jeigu apie naminius, tai — pataikūnas“.

Plutarchas

KAIMIEČIO UŽRAŠAI

Vienos šeimos gyvenimo iškarpa

J. ZARA

12

Įvedęs svečius į trobą, Pleškys paliepė Elzei padaryti pietus, o pats išėjo įpilti arkliams avių, tegu užėda kiek — kelionė prieš akis.

Vyrai, atsidūrę troboje, nusiėmė puspalcčius, sumetė juos čia pat ant suolo galo, vieną ant kito, ten pat atsidūrė ir jų kepurės. Tada vienas pasiražė, kitas, toks garbanotas tamsiaplaukis, pažvelgė pro langą, lyg tirdamas, ką už jo galima matyti, ir tada visi trys susėdė už stalo. Jie elgėsi laisvai, lyg būtų savo namuose, ir Elzė prisiminė, kaip elgiantis ji buvo mačiusi tik rusų kareivius, kurie kartą pas juos buvo sustoję.

— Tai persirengę kariai, — pagalvojo. Nors tėvas Elzei nieko neprisaratė, kas tie svetimieji, bet mergina pati sumojo, jog trys vyrai, susėdę apie jų stalą troboje, yra tie patys, apie kuriuos kalbos sklinda. Jie bolševikai.

Kalbų apie tuos tai šen, tai ten pasisukantčius svečius ji klausydavosi su tokiu neaiškiu jausmu širdyje, jog ir pati nesuprato, ar tai buvo susidomėjimas ar baimė. Greičiausiai, tai buvo vieno ir kito po truputį. Tik dabar, žiūredama į vyrus, baimės neįjūtė, buvo liks tik jaunos kaimo merginos smalsumas. Gal dėl to, kad tie trys bolševikai buvo jauni, dailūs vaikinai, nuskustais veidais, o ne kokie rūščiai snukiais barzdočiai, kokius ji bolševikus vaizdavo. O vienas, toks šviesiaplaukis, turėjo labai patraukiančią šypseną, ir kai jis į ją besikūrenančią pro gryčią, pažvelgdamas, jos širdis imdavo

dama kvietinius svečius. Ruošdamasi vis dėbčiojo į vyrus, galvodama, ką čia reikėtų pasakyti, nes vyrai dar nebuvo jai žodžio tarę, tik pusbalsiu tarp savęs šnekėjosi.

— Ar iš tolo, ponaičiai? — Elzė tik tiek sugalvojo paklausti, žiūredama į žviesiaplauki, kitą ji nedrįso trukdyti.

— Ne iš tolo, — atsakė tas lyg deldamas, su kažkokia neaiškia grimasa veide.

Elzė tą grimasą savaip suprato, ji negėrai pasielgė, kad ponaičiai pavadino. Bet kaip turėjo juos vadinti, jei nežinojo nė vieno jų vardų? Gražiai apsirėngusius, nepažįstamus jaunos vyrus čia buvo įprasta vadinti ponaičiais.

Pietūs netrukus buvo ant stalo. Elzė padėjo dar ir šviežio sūrio su sviestu, o Marytė, kuri, nuskutusi bulves, tebesisukiojo troboje, paliepė:

— Atnešk druskos, gal kam reikės.

Mergaitė surado druskos stiklinaitę ir atnešus padėjo ant stalo krašto, arčiau nedrįsdama prieti.

— Mergel, ar tai tu mus apskunde, sakydama: „Papa, papa, lišk į šiaudus, bolševika atieja“.

Ta žemaitiška tarme kalbėjo garbanus, ir visi trys, kaip susitarę šypsodamiesi spokojo į išraudusią mergaitę.

Marytė buvo rausvais veideliais, mėlynomis akimis penkioliknė ir visoje apylykėje buvo laikoma gražiausia iš visų Pleškyčių. Taip apkaltingai mergaitė nustebo, atsitraukė porą žingsnių atgal ir nedrįsiai pakėlė akis į kalbantįjį.

Valandėlę ir Elzė su Janina nežinojo ką galvoti. Toks nepažįstamojo apkaltingumas mergaitės, kuri visą priešpiejtį buvo praleidusi kartu su jomis troboje ir nė vieno žodžio neištarusi, joms buvo nesuprantamas. Tegu ir šypsodamasis tas garbangelvis į ją kreipėsi, bet kas žino, gal priekabiai ieško.

(Bus daugiau)

Kun. dr. Pranas Gaida — „Tėviškės Žiburių“ redaktorius.

SPAUDOS VAKARAS IR REDAKTORIAUS PAGERBIMAS

PRANYS ALŠĖNAS

Balandžio 5 d. Anapilio didžiojo salę vyko „Tėviškės Žiburių“ metinis spaudos vakaras su koncertine ir oficialia dalimi. Meninę programą atliko iš Montrealio iškviestas vyrų oktetas, vadovaujamas muz. Aleksandro Stankevičiaus. Buvo atlikti beveik ištisai lietuvių kompozitorių kūriniai, įterpti tik viena prancūzų liaudies daina „A la claire fontaine“. Vakara atidarė ir sveikinimo žodį tarė Kanados lietuvių kultūros draugijos pirm. dr. S. Čepas. Šia proga buvo praverstas turtingas (ypač dailės kūrinių) laimėjimai, įteikta jaunai laikraštininkei Indrei Čuplinskiakitei Lietuvos žurnalistų sąjunga paskirta premija ir pagerbtas „Tėviškės Žiburių“ redaktorius, dvidešimt penkerius metus darbavęs tame laikraštyje. Jam sugiedota „Ilgiausių metų“ ir prisegta balta gėlė.

Sukaktuvininkas kun. dr. Pr. Gaida Toronto lietuvių kolonijoj jau yra įmynęs gana ryškius veiklos pėdsakus, dirbdamas čia leidžiamam laikraštyje „Tėviškės Žiburiuose“, pirmiau kaip antrasis redaktorius, dabar vyr. redaktorius. To darbo dar negana. Sukaktuvininkas yra gerai žinomas savo parašytomis knygomis.

Savo veikaluose kun. dr. Pranas Gaida ryžosi eiti ieškoti ir žmogaus buities gyvulinio keliu. Viename iš savo veikalų jis nagrinėja išblyškusių ir tėvynės buities, kitame dideliu preciziškumu narpina ir derina žmogaus dvasios gilumoje besireiškiantį trilypumą — milžino, didvyrio ir šventojo prigimtį, trečiame jau leidžiasi buities gėmėse slypinčio nerimo priežasčių ieškoti.

Pranas Gaida-Gaidamavičius gimė 1914 m. sausio 26 d. Bajorų km., Želvos vlsč., Ukmergės apskr. 1927 m. baigė Širvintų progimnaziją, 1931 m. — Kėdainių gimnaziją. Tais pat 1931 m. įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą Teologijos-filosofijos fakultetą ir Kauno kunigų seminariją, kurią baigė ir kunigų buvo įšventintas 1937 m. Toliau studijas gilinio Muensterio, Freiburge (čia gavo teologijos daktaro laipsnį) ir Leuvaino universitetuose.

1937-40 Lietuvoje dalyvavo pavasarininkų, ateitininkų ir angelaičių veikloje. 1944-46 m.

Mūsų kolonijos

Melrose Park, IL

SVEIKINIMAS LIETUVOS DUKTERIMS

Bėgančio laiko nesulaikys. Rodos, visai neseniai mūsų kolonijoj įsisteigė ir pradėjo veikti Lietuvos Dukterys. Žinojome, kad jos lankė senelius, ligonius ir kitus paramos reikalingus asmenis. Nepajutome, kaip prabėgo dešimtmetis. Tik kai gavome pranešimą, kad: „Šiais metais bus 10 metų, kaip Lietuvos Dukterys Melrose Parke pradėjo savo kilnų darbą, kad be sesių pasišventimo ir jų vyrų paramos, nebūtų buvus ištista pagalbos ranka jos reikalingi.

KURIUO KELIU — DEMOKRATIJOS AR FAŠIZMO?

ADOLFAS DAMUŠIS

(Pabaiga)

Pokalbiai Varnių koncentracijos stovykloje

K.R. ir A.L. man lyg ir priekaištuoja, kad, būdamas įkalintas Varnių koncentracijos stovykloje, skaičiau komunistų ten turimas knygas ir kalbėjau su jais politinės ekonomijos klausimais. Politinė ekonomija yra jų lyg evangelija. Jos ir marksizmo atžvilgiu jau buvau gerai apsišvietęs iš ankčiau.

Pokalbiais man buvo įdomu patirti jų socialinio teisingumo troškimus ir socialinės pasaulėžiūros susidarymo vyksmą. Kieme susitikdavome dienos metu ir labai natūraliai, kaip vieno likimo kaliniai, pasidalindavome nuomonėmis ir knygomis. Iš laisvės buvau gavęs kelias geras knygas vokiečių kalba. Niunka, matyt, buvo jų tarpe vyriausias, jas peržiūrėjęs kitiems savo draugams skaityti patarė tikrai vieną apie Gandį ir jo pasyvų pasipriešinimą. Toji mano knyga ėjo iš rankų į rankas.

Man buvo įdomu patirti, kodėl kai kurie jų tapo komunistais. Gavau įdomios medžiagos, bet tas išeina iš šio straipsnio rėmų.

Kaip ateitininkų ideologija dengia Lietuvą?

Keli asmenys savo oponeitiniuose pasisakymuose rado reikalo įpinti lyg ir priekaištą, esą „ateitininkų ideologija yra tokia didelė, kad už jos nematyti nei Lietuvos“. Be abejo, tokia nesąmonė yra pateikiama, paneigiant netolimos praeities ir dabarties patirtį. Panašaus priekaišto niekad neteko girdėti nukreipto į indiferentus, ateistus ar socialistus. Ateitininkų ideologijoje Dievas, Tauta, Šeima ir asmens inteligencija ir socialinis visuomeninis rūpestis sudaro vieningą organinį derinį.

giems, aplankyti ir pagosti ligoninai“, supratom, kad laikas nestovėti vietoj. Taip valdyba norėjo nors kukliai pažymėti tą sukaktį, todėl kvietė visas seses su vyrais ir Lietuvos Dukterę rėmėjus atvykti šiu metų kovo mėn. 9 d. į Eagles Hall, Melrose Park.

Susirinko sesių su vyrais ir kvietė svečių būrys. Salėje matėme A. ir E. Vaičekauskus iš Joliet, A. ir L. Liepinačius iš Riverside, dr. K. Jabloskį iš Westchester, V. Koželį iš Broadview, J. ir O. Rugelius ir K. ir K. Valius iš Maywood, R. ir O. Čepelės iš Palos Hills, S. Mišauskienę iš Stone Park ir Bendoraičių šeimą su mažuoju prieaugliu iš Addison. Ir, žinoma, didesnę dalį iš Melrose Parko.

Pirminė Z. Sinkevičienė pradėjo trumpą susirinkimą. Keletą pranešimų perskaitė sekr. E. Černienė. Balfo vardu laišku sveikino pirm. A. Stankevičius. Pranešimą, kuris lietė Dukterę veiklą ir ateities planus, perskaitė pirm. Z. Sinkevičienė. Baigus susirinkimą, pirminė kvietė visas prie patį sesių paruoštų kuklių vaišių.

Kadangi nemažas skaičius Lietuvos Dukterę priklauso Lietuvių klubui Melrose Parke, todėl klubas nuosirdžiai sveikina jas švenčiant savo dešimtmetį. Ne tik nuosirdžiai sveikina, bet pasižada visada padėti jų labdaros darbe. Geriausios sėkmės ir ištvermės kilniame darbe.

Lietuvių klubo valdyba

Ateitininkų įsitikinimu, ideologinė tautos narių gėlmė ir tautinis vertybinis samoningumas yra tautos stiprybės laidas. Dabarties patirtis tvirtina, kokia yra teisinga ir vertinga to sakinio reikšmė ir prasmė.

Kiek tas liečia priekaištą dėl Lietuvos dengimo, su tuo būtų galima sutikti ne oponentų galvojimo žvilgiu, bet kitu labiau tikroviniu dalykiniu žvilgiu ir būtent: „Ateitininkija daug kartų nesvyruodama savo visa esybe ir samoningai ideologiškai apsiprendusių narių aukos dvasia dengė Lietuvą nuo jo priešų smūgių. Šiuo žvilgiu ateitininkija neturi kitos alternatyvos: ji gynė, gina ir gins Lietuvą, kol pati gyvai laikysis“.

Pabaigai dar šiek tiek apie save. Oponentų K.R. ir A.L. esu kaltinamas buvęs neramus. O man dabar atrodo, bandžiau ramiai atlikti man pavedamus vertingus uždavinius.

Kai pozityviai veikianti jaunimo auklėjimo organizacija atsiduria pavojuje, argi būtų garbinga iš jos pareigų pasitraukti? Kaip Kauno studentų ateitininkų sąjungos sekretorius „Pavasario“ sąjungos pirmininko dr. Juozo Leimono buvau paprašytas suorganizuoti 100 studentų ateitininkų pavasarininkų kongreselio talkai. Tas buvo įvykdyta. Koks tai gražus tautinio ir iš viso žmogiško solidarumo pavyzdys! Juk tokio bendravimo pavyzdžių tarp mokslus einančių jaunųjų ateitininkų ir kaimo jaunųjų ateitininkų tik jau daug nebūna.

Argi tokios talkos organizatorius turi būti siunčiamas, kaip jie sako, „pas tėvus atsivėsinti“? K.R. ir A.L. straipsnyje minimi tariai raginimai sukilti, agitacijos yra iš pirmo išlausti prasimanymai buvusios autoritetinės sistemos šalininkų, kurie žinojo visuomenės nepasitenkinimą ir bijojo pašalinimo iš valdžios. Jie nepakėlė katalikiškos visuomenės idėjinio ir organizacinio veržlumo ir sugebėjimo tai išreikšti pozityviais darbais savo tautos žmonių labui.

Katalikiškoji visuomenė sugebėjo kelti socialinio ekonominio teisingumo idėjas ir nesutiko su autoritetinės tautininkų partijos kišimusi į visuomeninių, kultūrinių, religinių organizacijų veiklą ir prieš jas nukreiptus trukdymus.

mus tam piktnaudojant administracines priemones. Be abejo, ta prasme katalikiškoji visuomenė nerėmė autoritetinės tautininkų valdžios ir reikalavo žmogaus teisių gerbimo. Tą katalikiškosios visuomenės nepatvirtiną autoritetinei valdžiai K.R. ir A.L. stengiasi vaizduoti, kaip kažkokią nepaprastą prasikaltimą. Tuo tarpu tai buvo vertinga pilietinio susipratimo apraška.

PsL 94 K.R. ir A.L. bando pasisakyti prieš ideologinius ateitininkų pagrindus, jų nesuprasdami arba samoningai juos iškreipdami. Mus jie gretina su Amerikos pamokslininkais, kaip Billy Graham, bei su sąjūdžiu Bornagain Christians. Nepaneigdami kai kurių tų pamokslininkų pozityvios įtakos į Jungtinių Amerikos Valstybių žmonių gyvenimą, primename, kad labiau tikėtų mus gretinti su katalikų Bažnyčia. Esame jos aktyvūs nariai. Tai yra tos Bažnyčios, kuri šiais laikais taip taikliai atkreipė dėmesį į pažangias socialines reformas, pasisakydama prieš ūkinį žmonių išnaudojimą, išskeldama mokslo reikšmę, skelbdama atvirumą pokalbiams su kitų tikėjimų bei įsitikinimų žmonėmis, pasmerkdama politinę diktatūrą prievarta.

Ateitininkija jau daugiau kaip prieš penkiasdešimt metų buvo išsklusi tų gyvųjų visuomenės problemų suaktyvinimo klausimą. Tuo pažangiu aktyvumu ateitininkijos tikslai sutampa su visos katalikų Bažnyčios tikslais. Negalima užmerkti akių prieš vaizdžius faktus, kurie rodo, kad dvasiniame religiniame prade šiuo metu randame tvirtą atramą mūsų tautiniam atsparumui. O tuo tarpu buvusios autoritetinės valdžios šalininkai stengiasi to nematyti arba bent neminėti ir dar smerkia ir puola tuos, kurių idėjų židiniuose subrendo didelė dalimi lietuvių tautos idealistinė atsparumo dvasia.

Tad realybė yra tokia — katalikiškoji visuomenė veržėsi pozityviai dirbti, o autoritetinė tautininkų partija visokiais būdais trukdė ir dabar bando tuos trukdymus teisingai. Tokius trukdymus, kaip labai negatyvius ir ardžiusius pozityvius darbus ir sumanymus, reiktų surašyti ir palikti istorijai, kad visuomenė būtų su jais supažindinta ir kad jos ateityje kartoti būtų gėda.

ADVOKATŲ DRAUGIA

V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS

6606 So. Kedzie Avenue Chicago, IL 60629. Tel. 778-8000

Darbo valandos: Nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro Seštadieniais pagal susitarimą

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%
Paid and Compounded Quarterly

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60606

Peter Kazanavskas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon.-Tue., Fri. 9-5 Thurs. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Atsisakau visų pažadų ir skolų, kurių pridarė ar pridarys Viktorija Remeikis Fisher.

Stasys Paulauskas

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsi
iš apdraudę nuo ugnies ir automobilių pas mus

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai, Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

REAL ESTATE

9.6% nuosimčiai ir žemi
mokejimams tiems, kurie pirmą
kartą perka namą. Pasinaudokite proga ir pirkite dabar. Skubiai!

— Atdaras apžiūrėjimui sekmadienį,
balandžio 20 d. nuo 1 iki 4 val. p.p.

*5057 S. Knox — naujas 3 butų namas, 3 mieg., 1 1/2 prausyklos pirmam ir antram aukšte, 4 kamb. „garden apt“ padidinti pilna, atskiras šildymas, 1 blokas nuo Archer gatvės ir kitų gerybių. Prasom paskubėti.

NAMAI PARDAVIMUI

No. 453 — Brighton Parke. 2 butų namas. 5 kamb. pirmam aukšte su modernia virtuve ir vonia. 3 kamb. antram aukšte. Rūšys per visą namą. Su „aluminum trim“. 1/2 bl. nuo Archer autobuso. Tik \$59,000. Archer ir St. Louis. Skubėkite — skambinkite dabar.

No. 541 — 2 butų namas „Ultra Deluxe“ 65 ir Homan. 6 kamb., 3 didžiuliai miegamieji kiekvienam bute, dvigubas sklypas puikiu nuosavumui, atskiros krosnys ir centriniai šaldymai, moderni virtuvė, 1 1/2 prausyklos kiekvienam bute, 2 maš. mūr. garaž. — įvažiuojamas iš gatvės. Nauja krosnis, stogas ir elektra. Jaučiamas savininko pasididžiavimas šiuo namu. Skambinkite dabar.

No. 542 — 65 ir Kedvale — Netikėtai! 7 kamb. mūr. „Custom built“ namas. 3 didžiuliai mieg., 2 prausyklos, kilimai kiekvienam kamb., 2 langiniai šaldymai, geras pirkiny. Skambinkite dabar.

No. 487 Pelninga taverna 51st ir Kedzie. Geras biznis su dviem butais, kurie padės išmokėti skolas. Tuščias sklypas gali būti naudojamas kaip „beer garden“ rūšys per visą namą, 2 maš. garaž. prie „Central Steel“ ir sunkvežimių kompanijų (daugiau klientų) gerai uždirbama paruošiant pietus. Skambinkite dabar geresniam pelnui.

No. 441 — Pelningas 10 butų namas — 64-ta ir Sacramento. Savininko gyventas namas, puikiam stovyje. Turi 1 ir 2 mieg. butus, rūšys per visą namą, naujas stogas, mažos išlaidos. Skambinkite dabar — geresniam pelnui.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų parduotojai sėkmingai jums patars. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namą įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

BELL-BACE R.E.

J. BACEVIČIUS

Namų pardavimai —

valdymai — nuomavimai

Income Tax — draudimai

6529 S. Kedzie 778-2233

SIMAITIS REALTY

Income Tax — Notary Public

2951 W. 63 St. 436-7878

NORINT PARDUOTI AR PIRKTI,

apdrausti ar išnuomoti savo nuosavybę, prašau kreiptis į mus. mes patarnaujame Čikagoj ir priemiestuose.

BUDRAIČIO

Nuosavybių pardavimo įstaiga

6600 S. Pulaski Rd.

Tel. 767-0600

Looking for a good investment to reduce your taxes next year? We have it! 2 homes on one lot — both in excellent condition with basements & garage in very desirable area of Lemont. Excellent rental market in Lemont. \$96,500.

Located in attractive Cul-De-Sac area in Lemont — surrounded by unique homes. 4 bedroom 2 story home. White stone fireplace. Walk in closets. Oak trim & doors. Shopping, schools and churches are within walking distance. Train near by. \$139,900.

Century 21
Olshick & Co. Realtors
1180 State St., Lemont, IL
257-7100

Auksinė proga pirkti 4 butų moderniai sutvarkytą mūrą namą. \$15,000 nuomos metams. 9 1/2% paskola, įmokėjus 20%. 3 pavidėtojai atiduoda už \$68,800 rimtam pirkėjui. Valdis 737-7200.

For sale By Owner 3
bedroom, brick raised ranch, central air, 2 car garage, Southwest Side.

925-1561

MISCELLANEOUS

FOR SALE

1976 BUICK REGAL 2 door, A/C, AM/FM radio.

471 - 0608

Nori pataisyti, atnaujinti, pristatyti ar pakeisti ką nors savo name? Tai viską padarysiu už prieinamą kainą. 471-2406.

NAMŲ APSITVARKYME

Ruošiatės ką perstatyti, pakeisti, atnaujinti. Garažą. Viduje ar iš lauko namo. Rūpinatės? Visuomet čia Jums su patyrimu, už prieinamą kainą padės, skambinant po 6-tos val. vakaro.

Telef. — 476-3950

PUBLIC RELATIONS

Earn \$300-\$500 per week with no selling. Are you ambitious but better at Socializing than selling? Do you want a good income and emotional satisfaction? This could be the perfect opportunity for you. We are a major national corporation. We are looking for neat appearing, hardworking people to do advance Public Relations work. No selling is required. Call: Mr. Kraus, 452-4470.

the OBSERVER

Anūkams.....vaikams.....draugams
ar patiems..Užsakykite The Observer. Vieniems
metams \$10.00.

THE OBSERVER
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

„Laisvės Žiburio“ radijo valandėlės metinis koncertas Brooklyno Kultūros Židinyje. Kalba – radijo vedėjas Romas Kezys.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Brooklyn, N.Y.

LAISVĖS ŽIBURIO DVIDEŠIMTETIS

Po neužmirštamų 1965 metais lapkričio 13 dienos didingos politinės manifestacijos Madison Square Garden ir žygio į Jungtines Tautas New York'e, nuskambėjusių per amerikiečių ir Kanados spaudą, giliai supurčiusių lietuvių visuomenę, nepaėjusių keturiems mėnesiams, 1966 m. kovo 20 d. gimė lietuviška radijo valanda „Laisvės žiburys“. Šios radijo valandos jauni ir entuziastingi organizatoriai buvo Antanas Mažeika ir Romas Kezys. Jie abu vieni iš koordinatorių minėtos manifestacijos ir žygio.

Per pirmąją radijo valandos laidą, bangą WHBI Romas Kezys kalbėjo: „Laisvės žiburio šaknis glūdi peritais metais įvykusioje lapkričio 13-sios manifestacijoje. Tos manifestacijos organizatoriai pamatė reikimą turėti New York'e ir New Jersey lietuviams radijo programą, kuri, esant svarbiu reikalui, nestatytų savo pagrindiniu tikslu piniginių pelnų, bet kuri pirmiausia rūpintųsi esminiais lietuvių tautos interesais“.

Būdamas šešių mėnesių amžiaus LŽ (Laisvės žiburys) taip kalbėjo į savo klausytojus, plačiau paryškindamas savo tikslus: „Mes pasirinkome radijo kelią informuoti mūsų visuomenę (lietuvių kalba) ir nemokančius lietuviškai (anglų kalba) apie rusiškojo komunizmo padarytą skriaudą mūsų tautai, supažindinti oro bangomis pasiekiamą visuomenę su lietuvių laimėjimais politinėje, mokslinėje ir bendroje kultūrinėje veikloje, iškelti kas girtina, kartais nepažinti ir to, kas peiktina, branginti, kas vertinga ar kilnu, nepataikauti menkaverčiams politikiams“.

Šių žodžių LŽ laikosi jau 20 metų. Turtinga politinė ir visuomeninė informacija, minėjimai lietuvių tautinių, valstybinių ir religinių švenčių, suaktyviniai pagerbimai lietuviams nusipelnusių politikų ir kultūrininkų, — visa tai pajavirinant muzika ir daina. Be to, argi kas galėtų pamiršti stebinančią ir efektingą LŽ veiklą Kudirkos ir Brazinskų atvejais. Pirmaisiais savo gyvavimo metais LŽ buvo susidūrę su finansiniais rūpesčiais. Norint užtikrinti tolimesnę LŽ gyvavimą, reikėjo ieškoti išieščių, nes susidaręs rėmėjų būrelis išlaidų padengti negalėjo. Buvo nutarta ruošti parengimus — koncertus. Tų parengimų buvo daug ir įvairių. Nesibijant rizikos, buvo kviečiami ansambliai iš tolimesnių Amerikos ir Kanados miestų. Gastroliaivo lietuvių operos vienetas iš Chicago, koncertinė forma atlikdama J. Karnavičiaus operą „Gražina“, Čiurlionio muzikinis ansamblis iš Clevelando, operos solistės Lilijos Šukytės koncertas, tautinių šokių ansamblis „Grandinė“ iš Clevelando ir daug, daug kitų. O kad tokių gausių dalyvių ansamblis atsikvietimas buvo rizikingas, galima spręsti iš to, kad pavyzdžiui operos „Gražinos“ su jos 10 operos asmenų ir 50 asmenų orkestru LŽ kainavo daugiau negu 10,000 dolerių.

Publika tokiais aukšto meninio lygio parengimais buvo patenkinta ir juos gausiai lankė. Tie parengimai nešė pelną, o LŽ įgalino šviesiau žibėti. Be to, LŽ klausytojai, įvertindami jo atliekamą darbą, jį nuosirdžiai remia, dažnai atskubėdami su „kibireliu alyvos“, kad tik LŽ neužgestų.

LŽ besidžiaugdamas savo 20-tu gimtadieniu, jį atšven-tė kartu su savo klausytojais, Lietuvių Kultūros Židinyje, Brooklyne suruošdamas koncertą — balių. Koncerto programą atliko jaunas dainos ir muzikos ansamblis „Uzdainuokim“ iš Clevelando. Devynių jaunų vyrų grupė padainavo aštuonis (ir priedo

tris) lietuvių ir kitataučių kompozicijas. Kanklininkės Mirga Bankaitytė ir Elena Muliolytė paskambino porą dalykėlių. Taip pat girdėjome jaunas dainininkes Rasą Krokytę ir Rasą Bobelytę-Brit-tain dainuojant solo. Šios grupės vadovas ir dirigentas yra Algirdas Bielskus. Dainininkus ir solistes muz. Danutė Liaubienė palydėjo pianino muzika. Programa, nežiūrint to, kad joje viskas buvo tiksliai surašyta ir buvo jokių pasiketimų, kažkodėl buvo pranešinėjama. Pranešė ja — Mirga Bankaitytė. Programos atlikėjai buvo apdovanoti gėlėmis, o publi-ka, kurios buvo apie 500, nepagalėjo triukšmingų ploji-mų.

Baliaus — šokių metu didžiojoje salėje grojo lietuvių parengime pirmą kartą girdi-mas 15 asmenų pučiamųjų orkestras „Danceland“. O jaunimą linksmino Brolių Kezių orkestras. Veikė gausūs laimėjimai. Vaisėmis rūpinosi Eugenija Kezienė.

LŽ girdimas kiekvieną sekmadienį 9-10 valandą iš ryto per WNWK radijo stotį 105.9 FM banga. LŽ švenčiant 20 gimtadienį, jo klausytojai jam linki darbingų metų, o jo vedėjui Romui Keziui — ištver-mės ir stiprybės, vadovaujant ir besirūpinant, kad Laisvės žiburys dar ilgai švituotų New York'o ir New Jersey lietu-viams.

p. palys

Worcester, Ma.

ISLYDĖJOME Į AMŽINOJO TEVO NAMUS

Vasario 16 d., skaudžios ligos išvarginta, Worcesterio miesto ligoninėje mirė Irena Bulgaraukaitė (Marijos Čėsnišienės sesuo), 88 metų amžiaus. Velionė gimė Lietu-voje ir ten praleido gražiausius gyvenimo metus. 1950 m. atvyko į Ameriką ir apsi-gyveno Worcesterį. 1979 m. pasitraukė poilsui ir iki mirties ramiai gyveno sesers Marijos ir Kazio Čėsnių šeimoje, ne tik jų, bet ir dukterų

Eugenijos ir Gražinos globoje. Buvo jų namų šeimininkė. Šeimininkės pareigose buvo daug metų, tik praėjusių metų pabaigoje pradėjo silpnėti. Pergyveno operaciją, po kurios sveikata palaipsniui silpnėjo. Čėsnių dukterys, Eugenija ir Gražina, nors gyvena kituose miestuose, beveik kiekvieną savaitę atvykdavo aplankyti sergančią tetą Ireną, kuri jas labai mylėjo, globojo ir augino kartu gyvendama. Jos tetai taip pat atsilygino meile.

A.a. Irena priklausė Sv. Kazimiero parapijai. Buvo uoli katalikė ir parapijos rėmėja. Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos šaulė-rėmėja, ALRK Moterų sąjungos 5-tos kuopos narė. Nekalto Marijos Prasi-dėjimo vienuolijos ir kitų lietu-viškių vienuolynų ilgametė rėmėja ir Lietuvių Bendruo-menės narė.

Buvo pašarvota Dirs-a-Kazlauskas laidojimo namuo-se. Nežiūrint labai nepalan-kaus oro, žmonės rinkosi šermeninėje, kur organizacijų narės meldėsi. Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos ir Nekalto Marijos Prasi-dėjimo seselių rėmėjų vardu atsis-veikino sekretorė, o kleb. kun. A. Miciūnas, MIC, pasimeldė.

Vasario 19 d. velionės kūnas buvo atlydėtas į Sv. Kazimie-ro parapijos bažnyčią. Už a.a. Irenos sielą šv. Mišias auko-jė ir pamokslą pasakė kleb. kun. A. Miciūnas, MIC. Giedojo Sv. Kazimiero parapijos vyrų choras. Vargonavo A. Valinskienė.

Po pamaldų, chorui giedant

giesmę „Arčiau prie Dievo“, a.a. Irenos kūnas paskutinį kartą buvo išlydėtas iš bažny-čios, kurią per daugelį metų ne tik sekmadieniais, bet ir šio-kadieniais lankė. Nuldyta į Notre Dame kapines. Pasku-tinį religinį patarnavimą atli-ko kleb. kun. A. Miciūnas, MIC. Palaidota šalia savo motinėš, mirusios prieš 16 metų. Čėsnių šeima visus pakvietė pietums į Lietuvių klubą.

Niulūdime pasiliko sesuo Marija Čėsnišienė, kuri dėl ligos negalėjo dalyvauti laidotu-vėse ir paskutinį kartą šiame pasaulyje atsisveikinti su savo sesute a.a. Irena. Jos vyras Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos vicepirm. g.š. K. Čėsna, jų dukterys — profeso-rė Eugenija, jos vyras revizi-orius Wm. Taft. Mokytoja Gražina ir jos vyras „Ameri-kos Balso“ direktorius J. Blekaitis. Mokytoja Dalia Bulgaraukaitė, Rūta Faja su šeima, kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje. Šeima pageidavo vietoj gėlių aukas skirti Amerikos Vėžio draugijai.

A.a. I. Bulgaraukaitė per 88 metus išėjo ilgą gyvenimo kelią niekada nenukrypdamą nuo pagrindinių principų: meilė Dievui, Lietuvai, arti-mui, savo parapijai ir bažny-čiai. Tuos kilniuosius darbus būtų tęsusi ir toliau, bet Aukš-čiausias atsiuntė angelą, kuris pakvietė ją į Amžinojo Tevo namus. Mieloji Irute, išsėkis juose ir džiaukis amžina laime.

J. M.

VILNIAUS ARKIVYKUPIJA, I dalis
Šioje V-to t. I-je dalyje aprašyta Vilniaus vyskupijos istorijos bruožai, vyskupai ordinarai, valdytojai, kunigai... arkivyskupija amžių bėgyje.
Sis tomas skirtas Vilniaus miesto bažnyčioms, koplyčioms, paminklams. Architektūrinių ypatybių aprašymai yra dr. inž. Jurgio Gimbuto.
Puošnus, gerai paruoštas leid-nys: 432 psl., 585 iliustracijos, spalvotu Aušros Vartų Marijos pa-veikslu, su priedu—Vilniaus miesto planu, kietais viršeliais.
Paruošė ir išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Li-brary Press).
Tekstą rinko Draugo spaustuvių. Atspausdino Morkūno spaustu-vė. Kaina su persiuntimu \$22.50.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629 USA
Illinois gyventojai dar pridėda \$1.60 valstijos mokesčio.

BRONIUS KVILKIS
LIETUVOS
BAŽNYČIOS
CHURCHES OF LITHUANIA
5
Vilniaus arkivyskupija I

LITHUANIAN NATIONAL COSTUMES
ANTANAS and ANASTASIA TAMOSAITIS
Published by Lithuanian Folk Art Institute,
Toronto, Canada, 1979
Veikalas didelio, liuksuotinio formato, 258 psl., gausiai ilus-truotas nuotraukomis, istoriniais ir šiaip piešiniais, gera dalis iliustracinės medžiagos spalvota. Knyga rimta mokslinė studija. Taip pat graži, vertinga dovana bent kokiai progai.
Knygos kaina su persiuntimu — \$27.50
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar pridėda \$1.56 valstijos mokesčio.

Kaip „fryzeris“ lietuviškai?
Ar geriau „nutausti“ ar „nutautėti“?
„Dabar šokių grupė išpildys Sadutę“. O taip? Tai kuo tą Sadutę pripildė, kad dabar reikia ją išpildyti?
Jei jūs nežinote kaip į šiuos klausimus atsakyti, įsigykite naują knygą:
kun. Juozo Vaišnio S.J.
PRAKTINĖ LIETUVIŲ KALBOS VARTOSENA
Knygoje lietuvių kalbos rašybos ir skrybos pagrindai bei nevertotini žodžiai ir posakiai. Būtinai kiekvienam besirūpinančiam taisyklinga lietuvių kalba.
Išleido JAV LB Kultūros taryba, 1985 m. 240 psl. kietais viršeliais.
Gaunama Drauge 4545 W. 63 St. Chicago, IL 60629 Kaina 9.65 dol. su persiuntimu.

DRAUGAS, penktadienis, 1986 m. balandžio mėn. 18 d. 5

VIDEO JUOSTŲ REIKŠMĖ KASDIENINIAME GYVENIME

Savamokslinio mokslinimosi priemonės yra knygos arba užrašai. Bet kaip bebūtų dalykas išdėstytas rašte, be vaizduotės neapsieinama. Ne visų vaizduotė yra vienoda. Kas jos iš viso neturi, rašyti žodžiai nedaug padeda. Todėl toks savęs švietimas nevisuomet siekia tikslo.

Čia į pagalbą ateina video juostos. Kas nesuprantama žodžiais, matoma akimis. VCR (Video cassette recorder) prietaisų dėka, video juostų reikšmė iškyla visame savo naudingume. Kaip visuomet Kodak kompanija ir čia pasi-reiškė. Besidomintiems

fotografija video juostos pasi-darė visiems prieinamos. Profesionalų paruoštos juos-tos apima atskiras foto sritis ir televizijos aparato pagalba galima sekti ir studijuoti pasirinktą sritį. Iki šiol pasirinkimas yra iš „Pagrin-diniai nuotraukų darymo dės-niai“, „Kompozicijos menas“ ir „Efektingas objektyvų panaudojimas“.

Natūralios šviesos skyruije, profesionalas G. Whelpley ap-taria įvairias apšvietimo aplinkybes ir kaip jas išnau-doti, nepanaudojus foto lempu-čių. Naudojant video kamerą, mokinys mato visą pasako-jimo eigą, ir lektoriaus ką tik padarytos nuotraukos mato-mos ant televizijos ekrano. Žiūrovas turi progos pats įsitikinti, kas yra jam aiš-kinama.

Hartford, CT

LINKSMAVAKARIS

Jau treči metai iš eilės Hartfordo skautai vyčiai ruošia tradicinį pavasario linksnavakarį. Siemet toks vakaras bus balandžio 26 d., šeštadienį, Sv. Andriejaus lietuvių parapijos salėje, 396 Church St., New Britain, CT. Pradžią 7 val. vakaro. Kasmet nauja, neprikrauta ir įdomi meninė programa sutrauk-davo gražų būrų svečių. Tiki-me, kad taip bus ir siemet, nes meninę programos dalį atliks dar niekad nei Hartforde, nei apylinkėse nebuvojęs Phila-delphijos dainos vienetas. Sokioms gros gerai žinomas orkestras „Melodija“. Kviečia-mi visi ir iš visur linksmai praleisti vakarą.

J.B.

Edmundas Jakaitis

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGO'S PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

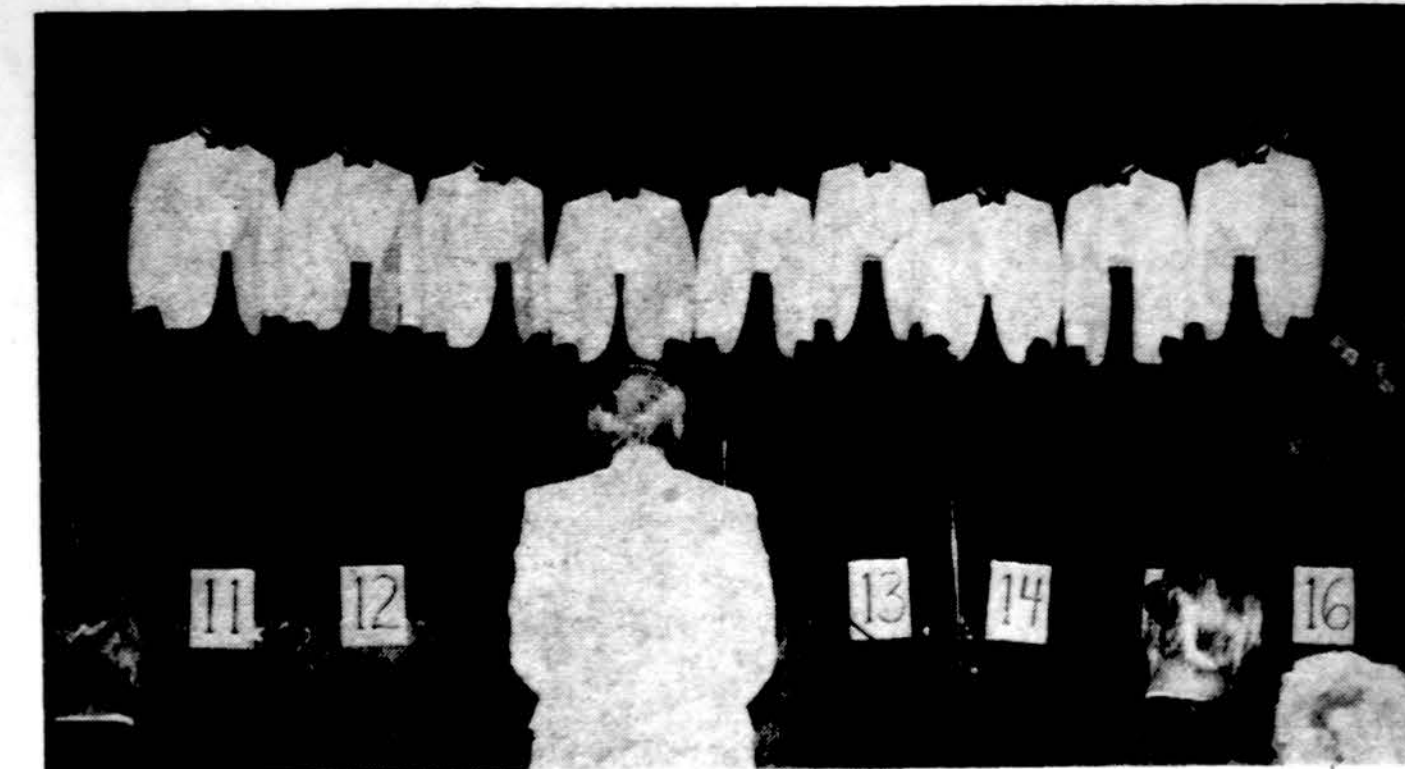
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS—BUTKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

„Laisvės Žiburio“ radijo valandos koncertas, kurį atlieka Clevelando vienetas „Uzdainuokim“

APYLINKĖS

x Prel. Damazui Mozeriui, buvusiam ilgamečiui Nekalto Prasidėjimo parapijos Brighton Parke klebonui, šiuo metu pasitraukusiam į emigrantų, šį sekmadienį, balandžio 20 d., daromas pagerbimas ir atsisveikinimas. Koncelebracinės šv. Mišios bus 3 val. p.p., o po Mišių parapijos salėje tuoj bus priėmimas ir atsisveikinimas. Visi parapičiai ir prelatų gerbėjai kviečiami dalyvauti.

x „Southwest News-Herald“ balandžio 17 d. laidoje įdėtas išsamus straipsnis apie žurnalisto Stasio Piezės pagerbimą, suteikiant jam „Pro Ecclesia et Pontifice“ medalį. Straipsnis pailiustruotas St. Piezės su kard. J. Bernardin, jam popiežiaus vardu įteikusiu medalį, nuotrauka.

x Maldos diena už Lietuvą rengiama šių metų birželio 14 d. vienuolių paulistų Cėnstakavos bažnyčioje Doylestown, Pa., vietovėje. Maldos dienoje kviečiami dalyvauti ir lietuviai. Pranešime įdėtas Aušros Vartų Marijos paveikslas viršelyje.

x Lietuvos Vyčių 36 kuopos susirinkimas bus atnaujinti pirmadienį, balandžio 21 d., 7:30 val. vak. Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje Brighton Parke. Kalbės svečias. Walter Kalvaitis, programos pirmininkas, yra kontaktavęs miesto valdybą, kuri atsiųs informatorių įvairiais miesto reikalais.

x Švč. M. Marijos Gimi-mo parapijos bažnyčioje Marquette Parke Sutvirtinimo sakramentas bus teikiamas gegužės 4 d., sekmadienį 3 val. p.p. Suagausieji šią savaitę turi būtinai registruotis. Sutvirtinimo kūmai (sponsor) renkasi repetitijai balandžio 27 d., sekmadienį, 2 val. p.p.

x Šv. Kryžiaus bažnyčioje lietuviškos šv. Mišios prasidės jau nauju laiku nuo balandžio 20 dienos, sekmadieniais 9 val. rytą. Prašome nepamiršti.

x Lietuvių moterų dailininkų draugijos 15 metų sukaktvinė paroda „Žvilgsnis į save“ įvyks balandžio 18-27 dienomis Čiurlionio galerijoje, 5620 S. Claremont, Chicago. Parodos atidarymas balandžio mėn. 18 d., 7:30 v.v. Parodoje dalyvauja 23 dailininkės. Kviečiame visus atsilankyti. Galerijos lankymo valandos: 7-9 v.v. penktadieniais, 11 v. ryto iki 7 v.v. šeštadieniais ir sekmadieniais.

x Lietuvos Operos naujojo pastatymo bilietai šį sekmadienį jau gaunami Vaznelių prekyboje, 2501 W. 71st St., Chicago, IL 60629, telef. 471-1424. Šį sezoną yra statoma Rossini 4 v. opera „Vilnius Tellis“, kurios spektakliai bus birželio 14 d. 7:30 val. vak., ir birželio 15 d. 3:00 val. popiet, Morton HS teatre, 2423 S. Austin Blvd., Cicero, IL. Bilietų kainos: 25, 20, 15 ir 10 dol. Ten pat gaunami ir autobusų bilietai. Visus ir iš visur kviečiame atvykti į spektaklius.

x Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbąs su Rodman & Renshaw, Inc., patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916.

x Mykolas Drunga pasitraukia iš „Draugo“ redaktoriaus pareigų ir šiandien, balandžio 18 d., yra paskutinė jo darbo diena. Nuo balandžio 28 d. pradės tarnybą JAV LB Socialinių reikalų tarybos Chicago sk. būstinėje, vadovaus jos propagavimui, lėšų telkimui, ryšių palaikymui su valdinėmis, akademinėmis įstaigomis ir spauda darbams.

x Muz. Arvydas ir sol. Nėlė Paltinai, 1982 m. atvykę iš Lietuvos ir įsikūrę Vakarų Vokietijoje, išleido tris pramoginių dainų kasetes. Šiais metais išleista kasetė „Jei laimingas esi“ bus galima įsigyti balandžio 20 d. 3 val. p.p. atsilankius į Margučio rengiamą koncertą Jaunimo centre.

x Česlovas Grincevičius, buv. „Draugo“ redaktoriaus, dabar Liet. Rašytojų draugijos pirmininkas, apėmė „Lietuvos bažnyčių“ knygų autorių bei leidėjų, domėjosi įsibėgėjusiais „Vilniaus arkivyskupijos“ II knygos spaudos darbais ir gražiai įvertino pastangas tokias knygas paruosti ir išleisti. Norėdamas palengvinti sunkų leidimo darbą, paliko Amerikos Lietuvių bibliotekos leidyklai didesnę auką.

x Lietuvos gen. kosulė J. Daužvardienė bus pagerbta ir su ja bus atsisveikinama balandžio 27 d., sekmadienį, Jaunimo centre. Apie ją kalbės žurn. Stasys Pieza. Taip pat bus supažindinta lietuvių visuomenė su nauju gen. konsulu V. Kleiza, apie kurį kalbės LB krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys. Žada išlėms dalyvauti ir Stasys Lozoraitis, Jr., atstovas prie Šv. Sosto ir patarėjas Lietuvos pasiuntinybėje Washington.

x Šių metų balandžio 20 d., sekmadienį, 12 val. tuojau po šv. Mišių Ateitininkų namuose, 127 ir Archer Ave., Lemont, Ill., yra šaukiamas Lietuvių Kultūros draugijos „Aušros“ narių metinis susirinkimas. Susirinkimo dienotvarkėje, be einamųjų reikalų, bus svarstomi „Aušros“ likimas ir ateities planai, todėl narių dalyvavimas yra labai svarbus. Pirmininkė šiuo metu yra archit. Bronė Kovenienė.

x Anelė Kirvaitytė atliks Stepo Sodeikos sukurto Maironio žodžiams giesmę Marijos garbei Alvido pažmonyje Lietuvio sodyboje šį sekmadienį 2 v. p.p. Dalyvauja visi kultūrinės programos atlikėjai. Kraujospūdis matavimas. Alvido gėrybėmis pasivašininimas. Grybų užkandis. Visi laukiami.

x Zarasiškių klubo nariams pranešama, kad š.m. balandžio mėn. 20 diena, 11 val. 15 min., Jaunimo centro koplyčioje bus laikomos Mišios už klubo mirusius narius. Visi prašomi Mišiose dalyvauti.

Klubo valdyba (pr.)

x Dail. Jurgis Daugvila paruošė gražų scenovaizdį lietuviško kiemo, kuriame vyks „Lietuviškos vestuvės“ su šokiais, dainomis ir pokštais. Vestuvių spektaklis įvyks gegužės 11 d. 3 val. popiet Marijos aukšt. mokyklos salėje, kurį ruošia „Dainavos“ ansamblis, pasitelkęs „Spindulio“ taut. šokių grupę. Bilietai gaunami Vaznelių krautuvėje „Gifts International“, 2501 W. 71st St. Tel. 471-1424.

x Lietuvaitė, kuri per vasaros atostogas norėtų dirbti lietuvių senelių ir ligoninių namuose, gali kreiptis: Matulaitis Nursing Home, Thurber Rd., Putnam, CT 06260.

Solistai Daiva Mongirdaitė ir Arnoldas Vokietaitis su violončele „Draugo“ koncerte Marijos aukšt. mokyklos salėje kovo 16 d. Nuotr. J. Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

„TĖVIŠKĖS“ GIESMIŲ VAKARAS

Kovo 23 dieną Tėviškės Lietuvių evangelikų bažnyčioje įvyko 35-tasis Verbių sek-

x Švč. M. Marijos Gimi-mo parapijos mokyklos Motinų klubas kviečia visas motinas į susirinkimą balandžio 21 d., pirmadienį. Susirinkime bus renkama nauja valdyba, o po to bus pasivašininimas. Šiuo susirinkimu rūpinasi 2-jo skyriaus motinos. Pradžią 8 val. vak. parapijos mokyklos salėje.

x Melrose Parko ir apylinkių Lietuvių klubo susirinkimas bus gegužės 4 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Eagle salėje, 147 Broadway, Melrose Park, Ill. Klubo sekretoriui Kazuiui Tautkui susirgus, sekretoriaus pareigas laikinai eina Elena Černienė.

x Filatelistų draugijos „Lietuvos“ biuletenis, nr. 1, iėjo iš spaudos. Viršelyje jis mini savo draugijos sukaktį — 1946-1986 metai. Apie sukaktį rašo J. Žygas. Taip pat rašo žinomi filatelistai V. Lesniasukas, J. Adomėnas, A. Bernotas. Biuletenyje duodama informacija iš filatelistų veiklos pasaulyje ir lietuvių tarpe.

x Šv. Pranciškaus seserų rėmėjų vakarienė bus šį sekmadienį, balandžio 20 d., 3:30 val. p.p. Šaulių namuose Brighton Parke. Programą atliks sol. Tadas Rūta, akompanuos muz. Manigirdas Motekaitis. Vakarienei praves žurn. Stasys Pieza. Visi, besirūpinę seserų pranciškiečių darbais, kviečiami dalyvauti.

x Poetas Stasys Santvyras, žinomas mūsų rašytojas Postone, kuris Nepriklausomoje Lietuvoje buvo Lietuvos Operos libretu iš kitų kalbų į lietuvių kalbą vertėjas, visada mielai talkininkauja ir mūsų Operai, paruošdamas lietuvių kalba reikalingų operų libretus. Šiais metais mes ir vėl gerėsime puikiu jo „Vilniaus Telio“ libretto lietuviškuoju tekstu, kurio pagrindu yra to paties pavadinimo Schillerio drama.

x Chicago aukšt. mokyklos ir Maironio lituanistinių mokyklų berniukų krepšinio komandos šį sekmadienį, balandžio 19 d., žais draugišką krepšinio rungtynes McKinley parko salėje prie Pershing (39-tos) ir Western gatvių. Pradžią 2 val. p.p. (po pamokų lituanistinėse mokyklose). Jaunimas ir tėvai kviečiami dalyvauti ir padėti jaunujų krepšininkų sportinę veiklą.

madienio giesmių vakaras, kurio turiningoje programoje dalyvavo daug ir įvairių talentų: Tėviškės parapijos choras su savais ir talkininkais solistais iš Chicago Lietuvos Operos, styginis orkestras, pianistė Eugenija Tkach, svečiai iš Vokietijos dr. Raminta Lampsatytė-Kollars su smuikininku Michael Kollars ir muzikas Arūnas Kaminskas prie vargonų.

Vakara atidarė muzikas Arūnas Kaminskas vargonų preludija, po kurios choras, palydimas orkestro, ir solistai atliko įvairių kompozitorių veikalus, kaip Glucko, Handelio, Abto, Gounod, Mozarto, Mendelssohno, Beethoveno ir paties dirigento Povilo Mieliulio. Nors didesnę choro repertuarą dalį sudarė daugiau tradicinio pobūdžio giesmės, tačiau, palydimos orkestro, jos skambėjo kažkaip nauju, negirdetu skambesiu. Choras, be abejojimo, buvo gerai paruoštas ir kiekvieną giesmę giedodavo su pasitikėjimu ir pakilia nuotaika.

Tarp choro giesmių orkestras labai puikiai atliko Handelio Largo ir Mozarto Koncerto No. 21 ištrauką. Choro ir orkestro nepaprastai darnumas sukėlė labai šventišką nuotaiką. Ir Verbių sekmadienį, kuris mini Kristaus kelionę palmių šakom išklotu keliu į Jeruzalę, buvo jaudinančiai iškilmingas. Palmės šaka simbolizuoja

pergalę, triumfą ir džiaugsmą vizualine prasme, o muzika šią simbolių sintezę išreiškia žodžiams visai neprieinamų emocijų dimensijų rėmuose. Šalia choro ir orkestro gana didelę dalį vakaro programos atliko solistai: Gražina Stauskas, Eglė Rukštelytė, Aldona Pankienė, Viktoras Mieliulis, Jr., ir Aldona Buntinaitė. Tarp įdomesnių solo dalykų buvo Mozarto Aleliuja ir Gounod Malda. Nors orkestras nebuvo per didelis, tačiau šia proga buvo visi patyrę profesionalai, kurių eilėse dalyvavo gerai žinomi lietuvių muzikai: Vanda ir Povilas Matukai, Balys Pakštas, Juozas Rėmys ir Petras Vacbergas.

Tolimesnis didelis įnašas į giesmių vakaro turiningumą buvo dr. Ramintos Lampsatytės-Kollars ir Michael Kollars virtuoziškai atliekama Beethoveno keturių dalių „Dešimtoji sonata“ fortepiui ir smuikui. Pirmosios dalies Allegro Moderato temos yra trumpokos ir, palyginti, paprastos, tačiau meistriškai vystomos. Vietoje kartais nebalansuoto jo ankstyvesnių sonatų dialogo, čia Beethovenas, nepaisant nuotaikos ir frazavimo kontrastų, be jokių sunkumų „atletiskai“ išlaiko kompozicijos vienumą. Adagio Espresso (antroji dalis) prasideda ilga meditatyvine melodika tiksliai prieš galą

Antanas Polikantis, Los Angeles vyru kvarteto narys, nuotaikingai supažindina publiką su kvarteto nariais koncerto metu vasario 23 d. Jaunimo centre. Nuotr. J. Tamulaičio

IŠ ARTI IR TOLI

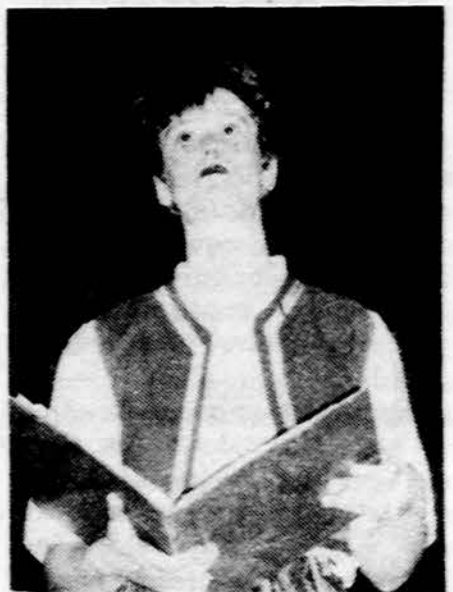
J. A. VALSTYBĖSE

— Balandžio 24 d. sueina dveji metai nuo Emilijos Meiliūnaitės- Landsbergienės mirties. Tą dieną šv. Mišios už jos sielą bus atnašaujamos Apreiškimo parapijos bažnyčioje 9 val. ryto. Pranciškonų koplyčioje Brooklyne ir Kennebunkporte, Matulaičio prieglaudos koplyčioje Putname ir Šv. Kazimiero bažnyčioje Sioux City, Iowa. Landsbergių ir Ercių šeimos kviečia artimuosius ir draugus prisiminti brangiąją Emiliją savo maldose.

— Lietuvių Fronto bičiulių studijų ir poilsio savaitė, siemiet jau trisdešimtoji, vyks jaunimo stovyklavietėje Dainavoje rugpjūčio 3-10 d. Pagrindinė paskaitų tema „Rysiai su Lietuva“. Numatyta eilė naujų paskaitininkų. Registracijos įmokos 10 dol., pas Joną Vasarį, 979 Proehl Dr., Barberton, Ohio 44203, telef. 216 — 644-7411.

— Val. Černiauskienė, amerikiečių mokyklos mokytoja iš Farmington, Mich., sutiko ir šiemet vesti įvairių rūšių darbų („arts & crafts“) pamokas lietuvių kilmės jaunimo stovykloje. Jos vedamų pamokų darbai pasižymi ypatingu įvairumu — tautiniais motyvais išsiuvinėti, sulipdyti, išnarstyti ir lentelėse išdėginti. Stovykla vyks nuo liepos 27 d. iki rugpjūčio 3 d. Dainavoje.

— Mečys Razgaitis iš Brooklyn, N.Y., dainos mėgėjas, yra susirgęs. Padaryta sudėtinga operacija Down State Medical Center, 450 Flackson Ave. Brooklyn, N.Y. 11203. Gydytojų patarimu reikės kiek ilgiau psilikti ligoninėje. Jo pasigenda New Yorko apylinkės žmonės, ypač Aušros Vartų parapija, nes lietuviškų pamaldų metu reikėsi su gražiomis solo giesmėmis.

Olandė mergaitė lietuviškam koncerte. Nuotr. R. Kemežaitis

OK. LIETUVOJE

— Dr. Domas Cesevičius mirė šių metų kovo 14 d. Vilniuje, ok. Lietuvoje. Velionis buvo gimęs 1902 m. lapkričio 12 d. Depšionių km., Smilgių valsč. Panevėžio apskr. Buvo baigęs Panevėžio gimnaziją, studijavęs kalbas ir filosofiją Kaune, baigęs ekonomijos mokslus daktaro laipsniu Koelno universitete Vokietijoje. Buvo Tautinės sąjungos pirmininkas, „Lietuvos Aido“ redaktorius, viceministeris ir profesorius universitete. Du kartus buvo išvežtas į Sibirą ir, nors grįžęs okupuoton Lietuvon, nuolat sekamas ir persekiojamas. Palaidotas Vilniuje.

— Naujas žvejybos traleris. Vasario pradžioje į Atlanto vandenyną išplaukė naujas žvejybos traleris „Okainiai“, kuriam vadovauja tolimojo plaukiojimo kapitonas Algis Ketlerius. Laivas statytas R. Vokietijoje. Per parą laivo įgula galės sugauti ir apdoroti apie 30 tonų žuvis.

— Slidinėjimo trasa Anykščiuose. Liūdiškių piliakalnio papėdėje įrušta nauja ir apšviesta slidinėjimo trasa, kuri sutraukia šimtus slidininkų, kurie atvyksta net iš Panevėžio, Utenos, Rokiškio.

— Tradicinės lenktynės. Vasario 8 dieną Dusetose įvyko tradicinės ristikų žirgų lenktynės. Teisė jose dalyvauti iškovojė 63 važnyčiotojai iš dvylikos rajonų ir Dusetų valstybinio žirgyno. Iš viso dalyvavo 99 žirgai.

Tradicinės lenktynės ant Sartų ežero ledo vyksta jau nuo 1905 metų.

— Kontrolieriai kovoje su girtavimu. Įmonėje nekovoja su girtavimu. Tokia išvadą priėjo liaudies kontrolieriai, rašo „Tiesa“. Išsagrindę padėtį Panevėžio antroje autotransporto įmonėje. Pernai palyginti su 1984 metais pagrausėjo pravaikštininkų. Taip pat padaugėjo vairuotojų, kurie sėdi prie vairo neblaivūs.

P.K.